

OSLO TINGRETT

DOM

Avsagt: 05.03.2018

Saksnr: 17-180616MED-OTIR/08

Rettsens leder: Tingrettsdommer Åsne Julsrud

Meddommere:

Lily Dahlberg Tonga
Michael Hermann Bernhard
Lensing

Den offentlige påtalemyndighet

Politiadvokat Andreas Meeg-Bentzen

mot

Advokat Gøran Møller-Christiansen

DOM

, er født 1987. Han er uten fast bosted og uten arbeid. Han har mistet oppholdstillatelsen i Norge og har derfor ikke mulighet til å arbeide.

Ved tiltalebeslutning utferdiget av Politimesteren i Oslo 27. februar 2017 er han satt under tiltale ved Oslo tingrett for overtredelse av:

Straffeloven (2005) § 231 første ledd

for ulovlig å ha tilvirket, innført, utført, ervervet, oppbevart, sendt eller overdratt narkotika

Grunnlag:

a)

Mandag 27. februar 2017 kl. 19.00 ved Sandakerveien 1 i Oslo, overdro han 4,88 gram heroin til

b)

Mandag 27. februar 2017 kl. 21.00 ved Sandakerveien 1 i Oslo, overdro han 14,75 gram heroin til

c)

Mandag 27. februar 2017 kl. 21.30 ved Nordkappgata 1 i Oslo, oppbevarte han 1,32 gram heroin.

Hovedforhandling ble holdt 05.03 2018. Tiltalte møtte og erkjente seg skyldig etter tiltalebeslutningen. Han samtykket også til inndragning av 27 850 kroner.

Retten mottok forklaring fra tiltalte, og det ble foretatt slik dokumentasjon som framgår av rettsboken.

Aktor la ned påstand om at tiltalte dømmes i samsvar med tiltalebeslutningen til fengsel i 11 måneder med fradrag av 5 dager for utholdt varetekt. Videre la aktor ned påstand om at tiltalte må tåle inndragning av 27 850 kroner, jf straffeloven § 67.

Forsvarer la ned påstand om at tiltalte anses på mildeste måte.

Retten vurdering

Basert på tiltaltes forklaring og øvrige bevis legger retten følgende handlinger til grunn som bevist ut over enhver rimelig grunn:

Tiltalte har forklart at han mottok en telefon og en pose med flere små baller med heroin fra en person. Han skulle ta imot telefonsamtaler og selge heroin til de som tok kontakt. Dette skulle han selv få betalt for. Han ble oppringt av [redacted] og solgte 4,88 gram heroin til ham. Litt senere ble han oppringt igjen og solgte da 14,75 gram til [redacted] og en annen mann inne i en bil. Etterpå gikk han inn på en Joker-butikk der han

ble anholdt av vitnet politibetjent Nilsen. Da hadde han 1,32 gram heroin i jakkelommen og i alt 27 850 kroner på seg, oppbevart i bunker litt ulike steder på kroppen. Tiltalte ble avhørt dagen etter og erkjente straffeskyld for alle tre poster.

Overdragelsene ble observert av politi som pågrep og Beslag ble foretatt på disse to personene, og på ham selv. Rapporter om laboratorieundersøkelse viser at det var tale om heroin.

Han handlet forsettlig. Både de objektive og de subjektive vilkår for straff er til stede og han skal dømmes for tre overtredelser av straffeloven § 231 første ledd.

Post Ib ligger veldig nær opp til en grov narkotikaovertrødelse etter § 232. Grensen fastsatt for grov overtrødelse for heroin er 15 gram. Ved grensetilfeller skal det uansett vøre en glidende overgang i straffeutmålingen. Han skal i saken her til sammen dømmes for befatning med i alt 20,95 gram heroin, jf. straffeloven § 79 bokstav a.

Mesteparten er videresolgt, og det regnes som en mer alvorlig forbrytelse enn oppbevaring til for eksempel eget bruk, se Rt 2000-1446. Det er videre også tale om så store kvantum at det er forbundet med stor spredningsfare, særlig kvantumet i post Ib.

Det vises til at innførsel og oppbevaring av om lag 20 gram heroin som et utgangspunkt vil medføre 18 måneders fengsel eller noe i overkant av det, se LB 2009-166766. Salg straffes ikke mildere.

Rapporten i dok 11,01,03,10 viser at beslaget i post Ib hadde en styrkegrad på 16%. Retten antar at også resten av beslaget har samme styrkegrad, selv om ikke de mindre kvantaene er undersøkt med tanke på styrkegrad.

Ved store avvik i styrkegrad enn det normale, vil det få betydning for straffeutmålingen, se Rt 2003-1082. For veldig lave styrkegrader vil heroinet ikke lenger kunne injiseres, men kan bare sniffes eller røykes. Dette gir mindre fare for overdoser og er også tillagt vekt. Heroin vil kunne injiseres helt ned i styrkegrader på 9 %, se samme dom.

I Rt 2011-1313 anslåes normal styrkegrad til å ligge på om lag 30 %. I Rt 2012-193 ble en styrkegrad på 22 % ikke regnet som et slikt markert avvik at det burde få innvirkning på straffeutmålingen. Lagmannsretten mente det samme for en styrkegrad på 20 %, se LB 2014-81078.

I Rt 1995-870 ble det tillagt vekt i formildende retning av styrkegraden var 18 %. På den tiden ble det uttalt fra sakkyndige at styrkegraden var normalt 40 %, altså høyere enn det som er lagt til grunn som normalt i senere år. Denne dommen er så gammel, at det ikke kan vøre førende for grensen for hva som er et markert avvik nå. Det vises videre til LB 2008-

60893 der en styrkegrad på 19 % ikke ble regnet som et slikt markert avvik at det var behov for å omregne antall brukerdoser. Så lenge det lar seg bruke til injisering, er det det som kan begrunne antall brukerdoser som er straffedrivende, selv om risikoen for overdoser vil være lavere med et mindre potent stoff. Således skal lav styrkegrad tillegges noe vekt i formildende retning. Det vises også til LF 2012-189260 hvor det var dissens om en styrkegrad på 10 % utgjorde et markert avvik.

Retten mener at avviket i styrkegrad bør tillegges noe vekt i formildende retning, slik at fradraget i utgangspunktet for straff på rundt 18 måneder, vil være om lag 3-4 måneders fengsel.

Videre har tiltalte erkjent forholdene. Han erkjente i avhør dagen etter pågripelsen, etter at han hadde blitt tatt på fersk gjerning. Erkjennelsen har imidlertid en verdi i seg selv og har hatt prosessøkonomisk betydning. Han skal dermed tilkjennes en viss tilståelsesrabatt. Retten mener den bør være på ca. 20 %.

Forsvarer har vist til at det er mye liggetid fra saken ble ferdig etterforsket til saken nå behandles i første instans. Siste laboratorierapport er datert 05.2017, det vil si for ca. 10 måneder siden. Tiltale ble tatt ut i desember og saken behandles nå i begynnelsen av mars måned. Retten er ikke enig i at det er tale om en så lang liggetid at det i seg selv skal utgjøre noen formildende omstendigheter.

Retten har etter dette kommet til at aktors påstand tas til følge og straffen settes til 11 måneders fengsel. Varetektsfradraget er på 5 dager, jf straffeloven § 83.

Videre skal pengene han har erkjent er utbytte fra straffbar handling, 27 850 kroner, inndras, jf straffeloven § 67.

Dommen er enstemmig.

DOMSSLUTNING

1987, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 231 første ledd, tre tilfeller, til fengsel i 11 – elleve - måneder, jf. straffeloven 2005 § 79 bokstav a.

Varetekt kommer til fradrag med 5 – fem – dager, jf. straffeloven (2005) § 83.

.1987 dømmes til å tåle inndragning av 27 850 – tjuesyvtusenåttehundreogfemti – kroner til staten jf straffeloven § 67.

Frammøteforkynning

Domfelte er innkalt til frammøteforkynning i Oslo tingrett.

Sted: 2. etg
Dag: torsdag
Dato: 08.03.2018
Klokkeslett: 10.00

Retten hevet

Åsne Julsrud

Lily Dahlberg Tonga

Michael Hermann Bernhard Lensing

VEILEDNING TIL DOMFELTE I TINGRETTE

Du kan anke dommen i tingretten

Du har rett til å anke over en dom i tingretten. Du må i så fall anke innen to uker fra den dagen dommen er avsagt eller forkynt (gjort kjent) for deg. Du må innen den samme fristen opplyse om du krever ny behandling av andre krav du er idømt, for eksempel erstatning. Det er lagmannsretten som behandler anker over avgjørelser i tingretten.

Hva kan du anke over?

Du kan anke over

- bevisvurderingen under skyldspørsmålet, hvis du mener kravene for straff ikke er oppfylt
- lovanvendelsen under skyldspørsmålet, hvis du mener loven er tolket feil
- utmålingen av straffen
- erstatning, inndragning, tap av førerrett eller lignende
- feil ved saksbehandlingen

Når kan lagmannsretten nekte å behandle anken?

Lagmannsretten kan nekte å behandle anken hvis retten kommer til at det er klart at dommen ikke vil bli endret. Hvis saken gjelder en forbrytelse som kan føre til fengsel i mer enn seks år, vil lagmannsretten vanligvis behandle anken. Lagmannsretten kan likevel nekte å behandle anken hvis den gjelder et spørsmål av mindre betydning, eller hvis det ellers ikke er grunn til å fremme anken.

I noen saker vil anken bare bli behandlet hvis særlige grunner taler for det. Det gjelder hvis påtalemyndigheten ikke har bedt om eller du ikke er idømt, en annen reaksjon enn bot, inndragning eller tap av retten til å føre motorvogn.

Du får oppnevnt forsvarer

Hvis anken blir fremmet for retten, får du oppnevnt en forsvarer som betales av det offentlige. Dersom du ønsker en bestemt forsvarer, bør du opplyse om det samtidig med anken eller så snart som mulig senere.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne:

- hvilken dom du anker over, og om anken gjelder hele dommen eller bare enkelte tiltaleposter
- om anken gjelder saksbehandling, bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, lovanvendelsen under skyldspørsmålet, eller avgjørelsen om straff
- hvilke feil du mener har skjedd - når anken gjelder saksbehandlingen
- om anken gjelder inndragning
- om du krever ny behandling av erstatningskrav eller andre krav som er nevnt i straffeprosessloven § 3

Videre bør du nevne:

- nye bevis som du vil legge fram
- endringen du ønsker
- hvilke feil anken gjelder, ved anke over lovanvendelsen

Hvis du krever ny behandling av krav i straffeprosessloven § 3, må du oppgi:

- om anken gjelder hele avgjørelsen
- det resultat du krever
- de feilene du mener har skjedd
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- bevisene som vil bli ført

Hvordan anker du?

Du kan sette fram ankeerklæringen skriftlig eller muntlig for den tingretten som har avsagt dommen, eller for påtalemyndigheten (for eksempel statsadvokaten eller politiet). Hvis du er varetektsfengslet, kan du også sette fram anken for tilsatte i fengselet.

Forsvareren eller en annen advokat kan gi råd om hvorvidt du bør anke, og eventuelt hjelpe deg med å skrive anken. Du kan også få hjelp til å skrive anken hos tingretten, hos påtalemyndigheten eller hos tilsatte i fengselet. I alle tilfelle må du selv underskrive anken.

Var du ikke til stede under hovedforhandlingen?

Hvis du er domfelt uten å ha vært til stede under hovedforhandlingen, kan du be om at saken blir behandlet på nytt. For å kunne få ny behandling på grunn av møtefravær må du gjøre det sannsynlig at du hadde gyldig fravær, og at du ikke kan bebreides for at du ikke meldte fra i tide. Du må sette fram kravet for tingretten eller påtalemyndigheten innen to uker fra dommer er forkynt.

Tidspunktet for soning

Dersom du er idømt fengselsstraff og har særlige ønsker om tidspunktet for soningen av denne, må du henvende deg til Kriminalomsorgen. Du vil få pålegg av Kriminalomsorgen om å møte til fastsatt tid og sted for soning av fengselsstraffen.

Soning i eget hjem

Dersom du har fått en dom på under fire måneder ubetinget fengselsstraff, kan du allerede nå søke Kriminalomsorgen om å få sone den i eget hjem med elektronisk kontroll (fotlenke) (straffegjennomføringsloven § 16.2). Kriminalomsorgen vurderer om du oppfyller kravene for en slik soningsform.

Soning i institusjon

Dersom du har fått en dom på under ett år ubetinget fengselsstraff kan du allerede nå søke Kriminalomsorgen om å få sone den i en institusjon for behandling av avhengighet eller psykiske lidelser, spesielle former for omsorg eller attføring (straffegjennomføringsloven § 12). Kriminalomsorgen vurderer om du oppfyller kravene for en slik soningsform.

Betinget fengselsstraff

Dersom du er idømt betinget fengselsstraff, betyr det at soningen er utsatt i en prøvetid. Grunnvilkåret ved betinget dom er at du ikke begår noen ny straffbar handling i prøvetiden. Det kan være fastsatt andre vilkår i dommen. Hvis du begår en straffbar handling i prøvetiden, kan retten gi en samlet dom for begge handlingene eller særskilt dom for den nye handlingen. Hvis du bryter fastsatte vilkår, kan retten bestemme at fengselsstraffen helt eller delvis skal sones.

Samfunnsstraff

Dersom du er idømt samfunnsstraff, vil det si at du er pålagt å utføre samfunnsnyttig tjeneste, delta i program eller andre tiltak utarbeidet av Kriminalomsorgen i så mange timer som retten har bestemt. Samfunnsstraffen kan også inneholde forbud mot kontakt med bestemte personer. Kriminalomsorgen bestemmer når og hvordan straffen skal gjennomføres. Hvis du begår en ny straffbar handling før samfunnsstraffen er gjennomført, eller hvis du ikke utfører samfunnsstraffen, kan retten bestemme at du må sone i fengsel i stedet.

Ungdomsstraff

Dersom du er idømt ungdomsstraff, sendes saken til Konfliktrådet. Konfliktrådet vil innkalle til et stormøte der det skal utarbeides en ungdomsplan. Blir man ikke enige om en ungdomsplan, sendes saken tilbake til domstolen som avgjør om hele eller deler av den betingede straffen skal sones. Hvis du begår

en ny straffbar handling før ungdomsstraffen er gjennomført, eller hvis du bryter vilkårene satt i ungdomsplanen, kan retten bestemme at du må sone i fengsel i stedet.

Bot

Hvis en bot ikke blir betalt til fastsat tid, vil den bli innkrevet av Statens Innkrevingsentral ved trekk i lønn eller annen tvangsinnkreving. Hvis ikke det, må du sone i fengsel.

Nærmere informasjon om ulike soningsformer og vilkårene for dette finnes på www.kriminalomsorgen.no.

Aktor

Ekstra kopi

Utvalg: 10-20 gram heroin

Innholdsfortegnelse

Borgarting lagmannsrett - LB-2004-13838.....	2
Borgarting lagmannsrett - LB-2011-64847.....	4
Borgarting lagmannsrett - LB-2014-81078.....	6
Borgarting lagmannsrett - LB-2016-58390.....	9

Borgarting lagmannsrett - LB-2004-13838

Instans	Borgarting lagmannsrett - Dom.
Dato	2004-12-20
Publisert	LB-2004-13838
Stikkord	Narkotika. Straffeloven § 162 første ledd, jfr. femte ledd. Legemiddeloven § 31, annet og fjerde ledd, jfr. § 24, første ledd.
Sammendrag	48-årig tidligere straffet mann ble i tingretten domfelt for oppbevaring av ca 10 gram heroin samt noen mindre forhold til en straff av fengsel i åtte måneder som i sin helhet ble gjort betinget. Lagmannsretten fastsatte straffen til 7 måneders fengsel som i sin helhet ble gjort ubetinget.
Saksgang	Oslo tingrett TOSLO-2003-16518 - Borgarting lagmannsrett LB-2004-13838. Anke til Høyesterett nektet fremmet, HR-2005-163-U.
Parter	Oslo Statsadvokatembeter (Politifullmektig Per Håkon Sand) mot A (Advokat Harald Gjølme).
Forfatter	Lagdommer Hans Kr. Bjerke. Lagdommer Anne Magnus. Lagdommer Vibecke Groth.

Oslo tingrett avsa 20. februar 2004 dom med slik domsslutning:

A, født 0.0.1956, dømmes for 3 overtredelser av straffeloven § 162 1. ledd, jfr. 5. ledd og legemiddeloven § 31, 2. og 4. ledd, jfr. § 24, 1. ledd, jfr. straffeloven § 62 og § 63, 2. ledd til fengsel i 8 - åtte - måneder. Fullbyrdelsen av straffen utsettes i medhold av straffeloven §§ 52-54 med en prøvetid på 2 - to - år.

Ved eventuell soning av straffen, kommer varetekt til fradrag med 7 - sju - dager.

Han frifinnes for tiltalens post II b.

Saksomkostninger idømmes ikke.

Påtalemyndigheten har erklært anke over straffutmålingen. Lagmannsretten henviste anken til ankeforhandling ved beslutning av 4. august 2004.

Ankeforhandling ble holdt den 20. desember 2004. Tiltalte møtte med sin forsvarer og avga forklaring. Det ble ikke avhørt vitner. Dokumentasjonen fremgår av rettsboken.

Aktor nedla slik påstand: I Oslo tingretts dom av 2. februar 2004 gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 9 - ni måneder.

Forsvareren nedla slik påstand: Anken forkastes.

Lagmannsretten bemerker:

Sakens bakgrunn og tiltaltes personalia fremgår av tingrettens dom. Saken står hva gjelder straffutmålingsspørsmålet i det vesentlige i samme stilling som for tingretten.

Ved tingrettens dom ble tiltalte dømt for oppbevaring av 10,122 gram heroin med en styrkegrad på 16 %. Domfellelsen gjelder også kjøp av 0,781 g heroin og 31 tabletter Valium og oppbevaring av 0.366 gram heroin og 30 tabletter Rivotril samt et mindre kvantum hasj.

Ved straffutmålingen delte tingretten seg i et flertall og et mindretall. Flertallet - meddommerne - var av den oppfatning at tiltalte, på grunn av sitt langvarige narkotikamisbruk, var altfor fysisk dårlig til å sone en fengselsstraff og stemte for en dom på åtte måneders fengsel som ble gjort betinget med to års prøvetid.

Lagmannsretten er også av den oppfatning at tiltalte er så fysisk og psykisk svekket at han vanskelig kan tenkes å kunne sone fengselsstraff. Imidlertid må spørsmålet om hvorvidt domfelte er soningsdyktig, vurderes av kriminalomsorgen ved innsettelse til soning.

Det følger av senere års straffutmålingspraksis at det har skjedd en lempning av reaksjonsnivået for narkotikaforbrytelser som dreier seg om kjøp eller oppbevaring for egen bruk og ikke primært med sikte på spredning av stoffet. Selv om denne saken også inkluderer erverv og oppbevaring av heroin utover tiltaltes eget forbruk, er det dominerende element i hans narkotikakriminalitet knyttet til eget misbruk. Noe fremtredende vinningsmotiv utover erverv til eget bruk synes ikke å ha vært tilstede.

I formildende retning må det ses hen til at styrkegraden på heroinet var så vidt lav som 16 %, jf Rt-1995-870. Det har videre gått to og et halvt år siden tiltalte ble tatt med heroinet i august 2002. Noe av forklaringen ligger i at saken, riktignok først etter seks måneder, ble sendt til Toten tingrett som tilståelsessak 25 februar 2003. Saken ble ikke pådømt og ble derfor returnert 12. mai 2003. Den 5. juni ble det tatt ut tiltale, og hovedforhandlingen ble berammet til 10. november 2003. På dette tidspunkt var tiltalte innlagt på sykehus, og hovedforhandlingen ble utsatt til 20. februar 2004. Lagmannsretten er enig med aktor i at det har gått noe for lang tid, selv om dette skyldes ulike forhold som påtalemyndigheten i liten grad kan kritiseres for.

Tiltalte, som nå er 48 år, har misbrukt narkotika siden han var 13-14 år. Hans helsesituasjon er meget dårlig. Han har søkt metadonbehandling gjennom Grønland sosialsenter. Det ble i retten fremlagt brev av 16. desember 2004 fra Sosialtjenesten Grønland som bekrefter at det vurderes som svært sannsynlig at han vil få tilbud om metadon for behandling av sitt rusproblem, og at det er søkt om plass for tiltalte ved behandlingsinstitusjonen Syningom. Syningom er et omsorgs- og behandlingstilbud drevet av Blå Kors spesielt rettet mot eldre rusmisbrukere. Dette kan høres ut som et godt opplegg for tiltalte selv om det ved straffutmålingen ikke kan legges til grunn at han nå er inne i en rehabiliteringssituasjon.

I utgangspunktet vil ett års fengsel være en passende reaksjon for oppbevaring av ca 10 gram heroin av normal styrkegrad. Hensett til de formildende omstendigheter nevnt ovenfor, finner lagmannsretten at straffen passende kan settes til fengsel i syv måneder.

Dommen er enstemmig.

Domsslutning:

I tingrettens dom gjøres de endringer at bestemmelsen om utsettelse av fullbyrdelsen utgår og at straffen settes til fengsel i 7 - syv - måneder med fradrag for 7 - syv - dager utholdt frihetsberøvelse.

Borgarting lagmannsrett - LB-2011-64847

Instans	Borgarting lagmannsrett - Dom.
Dato	2011-05-16
Publisert	LB-2011-64847
Stikkord	ND-program. Narkotikaprogram med domstolskontroll. Straffeloven § 53 nr. 3 bokstav e, forskrift 16. desember 2005 nr. 1518 om prøveordning med narkotikaprogram med domstolskontroll. Straffeloven § 162 første ledd og legemiddeloven § 31, jf. § 24 første ledd.
Sammendrag	Tiltalte ble i tingretten domfelt for oppbevaring av til sammen ca. 10 gram heroin samt besittelse av en brukerdose til en straff av fengsel i åtte måneder. På bakgrunn av at tiltalte var blitt funnet egnet for narkotikaprogram og at det i et rehabiliteringsperspektiv ville være uheldig om han måtte sone en lengre fengselsstraff, sluttet lagmannsretten seg til forsvarers og påtalemyndighetens vurdering av at dommen måtte endres. Fengselsstraffen ble gjort fullt ut betinget med vilkår om at tiltalte måtte delta i narkotikaprogram med domstolskontroll. (Sammendrag ved Lovdata)
Saksgang	Oslo tingrett TOSLO-2010-9176 - Borgarting lagmannsrett LB-2011-64847 (11-064847AST-BORG/04).
Parter	Oslo Statsadvokatembeter (Statsadvokat Stein Vale) mot A (Advokat Tor Kjærvik).
Forfatter	Lagmann Berit Fosheim. Lagmann Ellen Mo. Lagdommer Egil F. Jensen.

Oslo tingrett avsa 9. februar 2010 tilståelsesdom med slik domsslutning:

A, født 0.0.1964, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første ledd og legemiddeloven § 31, jf. § 24 første ledd, sammenholdt med straffeloven § 61, § 62 første ledd og § 63 annet ledd, til en straff av fengsel i 8 - åtte - måneder. Til fradrag i straffen går 6 - seks - dager for utholdt varetekt, jf. straffeloven § 60. Dommen er en særskilt straff i forhold til Oslo tingretts dom av 24. september 2007.

For sakens nærmere enkeltheter vises det til tingrettens rettsbok og dom.

Tiltalte har i rett tid anket dommen til Borgarting lagmannsrett. Anken gjelder straffutmålingen og det er anført at fengselsstraffen bør gjøres betinget på det vilkår at tiltalte deltar i narkotikaprogram med domstolskontroll, jf. straffeloven § 53 nr. 3 bokstav e, jf. nr 6. Påtalemyndigheten støtter tiltaltes anke og har bedt om at anken henvises og avgjøres etter skriftlig behandling jf. straffeprosessloven § 333.

Lagmannsretten har kommet til at anken over straffutmålingen kan avgjøres uten ankeforhandling fordi det er enstemmig klart at dommen bør endres til tiltaltes gunst, jf. straffeprosessloven § 322 første ledd nr. 3.

Tiltalte er domfelt for oppbevaring av til sammen ca. 10 gram heroin samt besittelse av en brukerdose. Etter dom i tingretten har påtalemyndigheten etter oppfordring fra forsvarer rekvirert personundersøkelse av tiltalte med tanke på narkotikaprogram, jf. dok 00,06 og 00,07. Av den grunn har det tatt noe tid før støtteskriv inkom og saken ble oversendt fra påtalemyndigheten.

Det fremgår av siste personundersøkelse av 31. januar 2011 at tiltalte er funnet egnet for deltakelse og han har samtykket til programmet. Om tiltaltes rusmisbruk fremgår det at han frem til 2001 har levd et relativt velordnet liv med familie og jobb, men at han siden den tid daglig har brukt heroin. I tingretten har tiltalte forklart at han solgte narkotika for andre for å finansiere eget forbruk. Han er domfelt én gang tidligere for narkotikakriminalitet begått i 2006 og 2007 samt bøtlagt fire ganger siden 2004 for andre forhold. Siden juni

2010 har han vært LAR-pasient og etter det opplyste har han lagt seg inn til avrusning to ganger ved Ullevål sykehus det siste året, senest i november 2010. Han har forklart til Kriminalomsorgen at tilbakefall et sommeren 2010 skyldes at han i en periode var siktet i en større straffesak, noe som også ser ut til å være årsaken til at første personundersøkelse ikke ble fullført. Den siste tiden har tiltalte gått på kurs i kantine- og kafedrift i regi av NAV, fått innvilget kommunal bolig og gjenopptatt kontakt med venner utenfor rusmiljøet.

På bakgrunn av at tiltalte er funnet egnet for narkotikaprogram og at det i et rehabiliteringsperspektiv vil være uheldig om han nå må sone en lengre fengselsstraff, slutter lagmannsretten seg til forsvarers og påtalemyndighetens vurdering av at dommen bør endres slik at fengselsstraffen fullt ut gjøres betinget med vilkår om at tiltalte deltar i narkotikaprogram med domstolskontroll.

Dommen er enstemmig.

Domsslutning:

I tingrettens dom gjøres den endring at straffen i sin helhet gjøres betinget med en prøvetid på 2 - to - år i medhold av straffeloven §§ 52 flg, på det særlige vilkår at A gjennomfører narkotikaprogram med domstolskontroll, jf straffeloven § 53 nr. 3 bokstav e og nr. 6.

Borgarting lagmannsrett - LB-2014-81078

Instans	Borgarting lagmannsrett - Dom
Dato	2014-11-21
Publisert	LB-2014-81078
Stikkord	Straffutmåling. Narkotika. Heroin. Straffeloven § 162 annet ledd.
Sammendrag	Siktete var i tingretten dømt til ett års fengsel for oppbevaring av 19,88 gram heroin. Forholdet var tilstått. Lagmannsretten satte straffen til fengsel i åtte måneder. Det ble særlig lagt vekt på at den samlede tidsbruken (ett år og ti måneder) var for lang. Videre ble det lagt vekt på at siktete måtte anses for å være i en rehabiliteringssituasjon. Tilståelsen ble tillagt begrenset vekt.
Saksgang	Oslo tingrett TOSLO-2013-196093 - Borgarting lagmannsrett LB-2014-81078 (14-081078AST-BORG/01).
Parter	Oslo statsadvokatembeter (politiadvokat Berit Brekke Risbakken) mot A (advokat Fridtjof Feydt).
Forfatter	Lagmann Siri Berg Paulsen. Lagdommer Kristel Heyerdahl. Lagdommer Kristin Robberstad. Meddommere: lektor Marianne Gihle. Sjafør Siro Andre Leonardi. Opplagssjef Ole-Martin Finstad. Pensjonist Gørild Ragna Skavhaug.

Oslo tingrett avsa 24. april 2014 dom med slik domsslutning:

1. A, født 0.0.1964, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 annet ledd sammenholdt med straffeloven § 61 første ledd, til en straff av fengsel i 1- ett - år. Til fradrag i straffen kommer 3 - tre - dager for utholdt varetekt, jf. straffeloven § 60.
2. Saksomkostninger idømmes ikke jf. straffeprosessloven § 437 if.

A har anket dommen til Borgarting lagmannsrett. Anken gjelder straffutmålingen. Anken er henvist til ankeforhandling ved lagmannsrettens beslutning 17. juni 2014.

Ankeforhandling er holdt 21. november i Borgarting lagmannsretts hus. A møtte ikke, men avga forklaring på telefon på grunn av pågående dialysebehandling på Ullevål sykehus. Øvrig bevisførsel fremgår av rettsboken.

Forsvarer la ned påstand om at A behandles på mildeste måte.

Aktor la ned påstand om at anken forkastes.

Lagmannsretten ser slik på saken:

Ved Oslo tingretts dom er A dømt for oppbevaring av 19,88 gram heroin. Hun var passasjer i en bil som ble stoppet av politiet som følge av at det var begått et ran på en bensinstasjon i nærheten. Bilen ble ransaket. A hadde da stoffet på seg. Etterfølgende analyse viser at heroinblandingen hadde en gjennomsnittlig styrkegrad på 20 %.

Tingretten har tatt utgangspunkt i at stoffet kun var til eget bruk, men har også vist til at forsvarer i en epost til politiet opplyste at A hadde sagt at hun hadde stoffet på seg, men at det hadde vært helt kortvarig, og at hun skulle ha «én kule». For lagmannsretten har A forklart at hun selv bare skulle ha ca 5 gram og at det resterende var til andre. For straffutmålingen legger lagmannsretten hennes forklaring til grunn. En mindre del av stoffet var således til eget bruk, mens det for øvrig dreide seg om kortvarig oppbevaring.

Lagmannsretten skal utmåle straff for oppbevaring av nesten 20 gram heroin. Et så stort kvantum innebærer en betydelig spredningsfare. Styrkegraden på 20 % er noe under normal styrkegrad som anses å ligge på 30 %, jf. Rt-2011-1313 avsnitt 15, der det fremgår at den gjennomsnittlige styrkegraden på heroin beslaglagt i Norge i

perioden 2000-2010, var 30 %. I Rt-2012-193 ble en styrkegrad på 22 % ikke ansett som et så markert avvik at det burde få innvirkning på straffutmålingen. Etter lagmannsrettens syn må det samme gjelde for styrkegraden på 20 % i denne saken.

Som et utgangspunkt for straffutmålingen legger lagmannsretten til grunn at straffen for oppbevaring av ca. 20 gram heroin etter rettspraksis ligger på ubetinget fengsel i noe over ett år, antakelig opp mot ett år og fire måneder slik aktor har gjort gjeldende. Ved kortvarig oppbevaring uten profittmotiv, slik som i denne saken, er utgangspunktet antakelig noe lavere.

A erkjente i hovedsak forholdet ved pågripelsen 14. januar 2013 og avga fullstendig tilståelse dagen etter. Etter straffeprosessloven § 59 andre ledd skal tilståelsen hensyntas ved straffutmålingen. Der siktede, som her, er pågrepet med stoffet på seg, får tilståelsen begrenset betydning, likevel slik at den bør redusere straffen med ca. 10 %.

Saken er blitt gammel. Den var i realiteten ferdig etterforsket etter As tilståelse dagen etter pågripelsen 14. januar 2013, bortsett fra at en måtte avvente laboratorieundersøkelse av stoffet. Resultatet av undersøkelsene forelå henholdsvis 20. og 24. mai 2013. Etter dette skjedde det ikke noe, før politiet oversendte saken til statsadvokaten 8. oktober 2013. Tiltale ble tatt ut 21. november 2013 og sendt til Oslo tingrett for berømmelse fem dager senere. Tingretten avsa dom først 23. april 2014. Når saken nå behandles i lagmannsretten, har det gått ett år og ti måneder fra den straffbare handlingen fant sted. Det dreier seg her om en enkel sak som burde vært behandlet på kortere tid. At saken ble liggende hos politiet i fem måneder før den ble sendt videre, er kritikkverdig, men verken denne tidsbruken eller den samlede tidsbruken på saken innebærer etter lagmannsrettens syn et brudd på kravet om rettergang innen rimelig tid etter EMK. Den samlede tidsbruk er uansett blitt for lang, noe som må tillegges adskillig vekt ved straffutmålingen.

A har forklart at hun har brukt heroin og tabletter jevnlig fra ca. 1990. Fra 2010 har hun fått metadonbehandling som etter hennes forklaring fungerte godt. Hun brukte den gang tabletter mot nyresykdom. Hendelsen i januar 2013 var en «sprekk». Helsetilstanden hennes er svært dårlig med kronisk nyresvikt siden august 2013. Hun har også vært mye syk ellers. Hun har forklart at hun ikke har brukt narkotika etter august 2013. Narkotikabruk ville få fatale følger på grunn av helsetilstanden. Legeerklæring fra Oslo universitetssykehus 15. april 2014 beskriver hennes helsetilstand slik:

Vedkommende har kronisk nyresvikt og er avhengig av hemodialysebehandling som hun får 2-3 x i uken. Bruker flere medikamenter for sin kroniske sykdom.

Hun har hatt flere meget alvorlige infeksjoner i det siste, inkludert hjerteklaffer, samt alvorlige indre blødninger. Hun er meget svekket og i betydelig redusert allmenntilstand.

Lagmannsretten legger til grunn As forklaring om at hun har vært rusfri siden hun startet med dialysebehandling i august 2013. Dette må ses som en rehabiliteringssituasjon som i denne spesielle saken må tillegges betydelig vekt ved straffutmålingen. Helsetilstanden er svært alvorlig, og hun har tatt konsekvensen av dette.

A er domfelt fem ganger tidligere, i hovedsak for narkotikaovertrødelser. Domfellelsene ligger tilbake i tid, den siste dommen, der hun ble idømt 30 dager betinget fengsel, er fra april 2002. I tillegg er hun ilagt en rekke bøter. Også disse ligger tilbake i tid, med unntak av en bot fra 2010. Tingretten ga straffeloven § 61 anvendelse ved straffutmålingen. Det er imidlertid bare bøtestraffen fra 2010 som kan begrunne skjerpet straff på grunn av gjentakelse, de andre forholdene er for gamle. Lagmannsretten finner da ikke grunn til å anvende § 61 i denne saken.

Med henvisning til de formildende omstendighetene i saken slik det er redegjort for disse over, finner lagmannsretten at straffen bør settes til fengsel i åtte måneder. Ved utmålingen har en funnet en viss veiledning i Borgarting lagmannsretts dom 1. mars 2007 (LB-2007-7983). Når straffen reduseres så mye i forhold til normalnivået, er det ikke grunn til å gjøre noe av straffen betinget. Til fradrag i straffen kommer tre dager for utholdt varetekt.

Spørsmålet om As alvorlige helsetilstand gjør at hun ikke er soningsdyktig, må avgjøres av Kriminalomsorgen på soningstidspunktet.

Dommen er enstemmig.

Domsslutning

I Oslo tingretts dom 24. april 2014 gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 8 - åtte - måneder. Til fradrag i straffen kommer 3 - tre - dager for utholdt varetekt.

Borgarting lagmannsrett - LB-2016-58390

Instans	Borgarting lagmannsrett - Dom
Dato	2016-09-07
Publisert	LB-2016-58390
Stikkord	Strafferett. Grovt narkotikabrotsverk. Heroin. Straffeloven (2005) § 232 første ledd jf § 231, jf. § 79 bokstav a og b.
Sammendrag	Ei 49 år gammel kvinne blei dømd å ha oppbevart heroin ved to ulike høve. Det var tale om kvantum på ca 22 og ca 13 gram. Det blei lagt til grunn at det var tale om heroin til eige bruk. Lagmannsretten sette straffa til fengsel i 1 år og 8 måneder, men slik at fullbyrdinga blei utsett for 5 måneder ut frå omstende knytt til livssituasjonen til tiltalte.
Saksgang	Drammen tingrett TDRAM-2016-22242 - Borgarting lagmannsrett LB-2016-58390 (16-058390AST-BORG/02).
Parter	A (advokat Skjalg Jarnang) mot Oslo statsadvokatembeter (politiadvokat Jarle Vist).
Forfatter	Lagdommer Kjersti Buun Nygaard, lagdommer Halvard Leirvik og ekstraordinær lagdommer Erik Melander. Meddommere: Miljøarbeider Inger Synnøve Skage Arntzen, førsteamanuensis Ragnhild Kobro Runde, seniorforsker Steinar Klubben Nilsen og pensjonist Lars Flø.

Oslo statsadvokatembete har 29. januar 2016 sett A, fødd 0.0.1967, under tiltale for brot på:

I Straffeloven (2005) § 232 første ledd jf § 231 første ledd

for grovt å ha oppbevart narkotika.

Overtredelsen er grov fordi det særlig legges vekt på

- a) hva slags stoff den gjelder,
- b) mengden,
- c) overtredelsens karakter

Grunnlag:

Tirsdag 17. november 2015 ca. kl. 16.40 utenfor Rema 1000 i Vinjes gate 2 i Drammen, oppbevarte hun 22,61 gram heroin, 1,76 gram metamfetamin, 21 Rivotriltabletter (klonazepam), 9 Stesolid/Vival tabletter (diazepam) og 4 tabletter OxyContin (oksykodon). Virkestoffene inntatt i parantes er oppført på narkotikalistene.

II Straffeloven (2005) § 231 første ledd for ulovlig å ha oppbevart narkotika

Grunnlag:

Lørdag 7. november 2015 kl. 21.26 inne på Esso bensinstasjon i Hauges gate i Drammen, oppbevarte hun 13,58 gram heroin.

Drammen tingrett sa 18. mars 2016 dom med slik domsslutning:

A, født 0.0.1967, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 232 første ledd jf § 231 første ledd og straffeloven (2005) § 231 første ledd, jf. straffeloven (2005) § 79 bokstav a og b til fengsel i 1 -ett- år og 8 -åtte- måneder.

Varetekt kommer til fradrag med 127 -etthundreogtjuesju- dager, jf. straffeloven (2005)§ 83.

A har anka dommen til Borgarting lagmannsrett. Anken gjeld bevisvurderinga under skuldspørsmålet for tiltalen post I og straffutmålinga. Borgarting lagmannsrett vedtok 14. april 2016 å visa anken til ankeforhandling.

Ankeforhandling blei halde 6. september 2016 i Borgarting lagmannsretts hus. Tiltalte og to vitne gav forklaring. Nærare detaljar om bevisføringa går fram av rettsboka.

Lagmannsretten var ved ankeforhandlinga sett med lagrette i medhald av straffeprosesslova § 352. Lagretten blei stilt følgjande spørsmål:

Spørsmål 1 - hovedspørsmål

(For å svare ja på dette spørsmål kreves flere enn 6 stemmer.)

Er tiltalte A skyldig i ulovlig å ha oppbevart narkotika?

Grunnlag er følgende forhold:

Tirsdag 17. november 2015, utenfor Rema 1000 i Vinjes gate 2 i Drammen, oppbevarte hun narkotika.

Spørsmål 2 - tilleggsspørsmål

(Dette spørsmålet skal bare besvares hvis spørsmål 1 er besvart bekreftende. For å svare ja kreves flere enn 6 stemmer.)

Er overtredelsen i spørsmål 1 å anse som grov?

Lagretten svarte ja på begge spørsmåla. Lagrettens orskurd blir lagt til grunn for dommen, jf. straffeprosesslova § 40 første ledd.

Aktor la ned slik påstand:

1. A dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 232 første ledd jf. § 231 første ledd og for det forhold som ble rettskraftig avgjort i Drammen tingrett sin dom av 18.03.16, til en straff av fengsel i 1 år og 9 måneder.
2. Tiltalte dømmes til å betale saksomkostninger fastsatt etter rettens skjønn.
3. Tiltalte tilkommer pr. 04.05.16 et varetaktsfradrag på 174 dager. (Tiltalte ble overført til foregrepet soning 04.05.16.)

Forsvarar la ned slik påstand:

Tiltalte anses på mildeste måte.

Lagmannsrettens merknader til straffespørsmålet:

Ved bevisvurderinga under straffespørsmålet har lagmannsretten bygd på at ein kvar rimeleg tvil skal koma tiltalte til gode. Når det seinare i dommen heiter at noko er bevist, meiner lagmannsretten at det er bevist utover ein kvar rimeleg tvil.

Når det gjeld tiltalen post I, er tiltalte av lagretten funnen skuldig i forsettleg, grovt narkotikabrotsverk. Ved behandlinga av skuldspørsmålet under ankeforhandlinga blei alle dei tre ulike formene for forsett omtalt, jf. straffelova (2005) § 22. For straffespørsmålet legg lagmannsretten til grunn som bevist at tiltalte var klar over at ho oppbevarte narkotika av slik type og mengde som skildra i tiltalen post I. Det var ei tilsikta handling av tiltalte, slik at det er tale om forsett i form av hensikt, jf. straffelova (2005) § 22 bokstav a.

Ved bevisvurderinga har lagmannsretten sett fullstendig bort frå forklaringa til tiltalte om at ho meinte at mesteparten av narkotikaen var amfetamin. Tiltalte forklarte at ho den aktuelle dagen var på besøk hos ein kamerat som disponerte eit husvære i ei lågblokk som blir kalla X i Drammen. Dette er eit butilbod for rusmisbrukarar. Tiltalte forklarte at ho frå balkongen til husværet såg at to personar gøymde noko i buskane utanfor blokka. Tiltalte forklarte at ho bestemte seg for å ta det som var gøymt, og at ho var sikker på at dette var amfetamin. Dette fordi ho kjente igjen ein av personane, og ho visste at vedkomande dreiv med sal av amfetamin. Tiltalte forklarte vidare at ho fann ein pose i buskane som ho la ned i veska si utan å sjå nærare på den. Like etterpå blei ho pågripen av politiet.

Lagmannsretten oppfattar forklaringa til tiltalte som påfallande og lite truverdig. Innhaldet i den aktuelle posen er analysert og det er på det reine at stoffet var 21,38 gram heroin med ein styrkegrad på 22 %. Lagmannsretten

meiner det er lite truleg at nokon ville behandla eit slikt parti, med såpass høg illegal omsetnadsverdi, på slik måte som forklart av tiltalte. Lagmannsretten har vidare lagt vekt på at analysen av heroinen viser at den var blanda med ei lita mengde kokain. På tiltalte blei det også funne 1,23 gram heroin som ho har vedgått tilhøyrdt henne. Også dette kvantumet inneheldt ei mindre mengde kokain, noko som underbyggjer at begge kvantum med heroin truleg kjem frå same kjelde. I tillegg har lagmannsretten lagt vekt på vitneforklaringa til politioverbetjent Harald Husum som føretok pågripinga av tiltalte. Forklaringa hans om korleis tiltalte reagerte underbyggjer at tiltalte visste at ho oppbevarte ei større mengde heroin. Lagmannsretten har endeleg lagt vekt på tiltalte si eiga forklaring om at ho i det aktuelle tidsrommet brukte mykje heroin. Ho var også ti dagar tidlegare pågripen for oppbevaring av heroin, jf. tiltalen post II.

Lagmannsretten går etter dette over til den konkrete straffutmålinga. Det skal bli utmålt straff for to ulike narkotikabrottsverk. Det mest alvorlege tilhøvet er tiltalen post I, som gjeld grovt narkotikabrottsverk i form av forsettleig oppbevaring av 22,61 gram heroin, 1,76 gram metamfetamin, 21 Riviotriltablettar (klonazepam), 9 Stesolid/Vival-tablettar (diazepam) og 4 tablettar OxyContin (oksykodon).

Det skal i tillegg bli utmålt straff for eitt brot på straffelova (2005) § 231 første ledd i form av oppbevaring av 13,58 gram heroin, jf. tiltalen post II. Skuldspørsmålet for denne tiltaleposten er endeleg avgjort i tingretten. Det går fram av tingrettens dom at tiltalte vedgjekk at ho visste at ho oppbevarte denne heroinen og at det var tale om heroin til eige forbruk. Ved straffutmålinga blir det såleis også for denne posten lagt til grunn at tiltalte utviste forsett i form av hensikt.

Det er bevist at heroinen både i tiltalen post I og II hadde ein styrkegrad på 20-22 %, noko som ligg innanfor eit normalnivå. Lagmannsretten viser til framlagte analyseresultat av styrkegraden.

Ut frå den konkrete bevisføringa og beviskravet i straffesaker meiner lagmannsretten at det må leggjast til grunn at tiltalte oppbevarte all heroinen med tanke på eigen bruk. Dette gjeld sjølv om tiltalte er dømd for oppbevaring av to relativt store kvantum med eit mellomrom på berre ti dagar. Tiltalte har forklart at ho røykte heroin og at ho hadde eit høgt forbruk.

Ved straffutmålinga er det likevel straffskjerpande at det er tale om så store kvantum at det låg føre ein vesentleg spreingsfare.

Ved straffutmålinga meiner lagmannsretten at det må bli tatt utgangspunkt i straffenivået i rettspraksis for det sentrale tilhøvet i tiltalen post I, nemleg oppbevaring av ca. 22,61 gram heroin. Både aktor og forsvarar har vist til praksis frå lagmannsrettane. Straffenivået i dei framlagte dommene varierer, og det kan synast som at praksis i lagmannsrettane i dette typetilfellet gjev mindre rettleiing enn i mange andre narkotikasaker.

Lagmannsretten meiner at det er naturleg å ta utgangspunkt i Rt-2000-1446. Saka gjaldt kjøp av 20 gram heroin. Av denne mengda var 16 gram også seinare oppbevart av domfelte. Dommen omfatta også bruk av heroin. Domfelte var tidlegare ustraffa. For Høgsterett var den sentrale problemstillinga om det var grunnlag for bruk av samfunnssteneste. Fleirtalet kom til at det skulle bli utmålt fengselsstraff og denne blei sett til 10 månader. To dommarar stemte for fengsel i 1 år. Det blei lagt til grunn at det var tale om heroin til eigen bruk, men at det like fullt låg føre fare for spreing av stoffet til andre.

I Rt-2004-219 utmålte Høgsterett til samanlikning ei straff på fengsel i 1 år og 8 månader for sal av 17,9 gram heroin. Det går fram av dommen at det var klart straffskjerpande at salet skjedde ut frå eit reint profittmotiv, jf. dommen avsnitt 8. Høgsterett kommenterte ikkje straffutmålinga opp mot resultatet i Rt-2000-1446.

Lagmannsretten peiker på at Rt-2004-219, samanhalde med Rt-2000-1446, kan oppfatast slik at det i saker om moderate kvantum med heroin er grunnlag for å skilja ganske skarpt ut frå om det er tale om profittmotivert omsetnad eller ikkje.

I Hålogaland lagmannsretts dom 24. april 2009 (LH-2008-191909) blei det uttalt at utgangspunktet var fengsel i 15-16 månader for kjøp av 20 gram heroin og vidaresal av 5 gram av det same partiet. Domfelte var sjølv rusmisbrukar og ut frå domsgrunnane verkar det ikkje som at profittmotivet stod sentralt. Dommen kan verka noko streng samanlikna med Rt-2000-1446.

På bakgrunn av det som går fram ovanfor, meiner lagmannsretten at eit rett utgangspunkt for det straffbare tilhøvet i tiltalen post I er ei straff på fengsel i om lag 1 år.

Det skal i tillegg bli utmålt straff for tilhøvet i tiltalen post II, som gjeld oppbevaring av 13,58 gram heroin. Dette tilhøvet er i tingretten korrekt subsumert under straffelova § 231 første ledd, men det er tale om ei mengd som ligg nær opp til grensa for det som blir rekna som grovt narkotikabrottsverk etter straffelova (2005) § 232

første ledd. Lagmannsretten meiner at rett straffutmåling for tiltalen post II isolert sett ligg i området fengsel i 8-9 månader, slik som uttalt av tingretten.

Samla sett meiner lagmannsretten at eit rett utgangspunkt for straffutmålinga er fengsel i om lag 1 år og 6 månader. Straffelova § 79 bokstav a, som aukar strafferamma der det er utøvd fleire lovbro, gjeld.

I straffskjerpande retning meiner lagmannsretten at det må leggjast vekt på at tiltalte fleire gonger tidlegare er dømd for narkotikabrotsverk. Den framlagte straffeattesten viser at tiltalte har fleire eldre dommar frå perioden fram til år 2000. Lagmannsretten har ikkje lagt vekt på desse. I 2012 blei tiltalte dømd til fengsel i 28 dagar og ei bot på kr 5.000 for brot på straffelova (1902) § 162 første ledd og vegtrafikklova. I 2013 blei tiltalte dømd på ny for brot på straffelova (1902) § 162 første ledd til samfunnsstraff på 55 timar. I 2015 har tiltalte to dommar med kort fengselsstraff (18 og 14 dagar) for brot på straffelova (1902) § 162 første ledd. Straffelova (2005) § 79 bokstav b gjeld, jf. Drammen tingretts dommar av 29. mars 2012 og 5. juli 2013.

Sjølv om tiltalte er dømd til kortare straffar i tidsrommet frå 2012, meiner lagmannsretten at gjentakingsmomentet er straffskjerpande, noko som gjer at saka til tiltalte skil seg frå situasjonen i Rt-2000-254 [skal vel være HR-2000-254, Lovdatas anm.]

I straffminkande retning blir det lagt vekt på at tiltalte har vedgått straffeskuld for tiltalen post II og delvis straffeskuld for post I. Tilståinga har i mindre grad hatt praktisk innverknad på behandlinga av saka, og lagmannsretten meiner at det samla sett berre er grunnlag for ein reduksjon i området 10-15 %.

Ut frå ei totalvurdering meiner lagmannsretten at tingrettens utmåling på fengsel i 1 år og 8 månader er korrekt, når ein ser bort frå omstende knytt til livsituasjonen for tiltalte i dag. Saka står på dette punktet i ei anna stilling for lagmannsretten enn for tingretten. Tiltalte har vore fengsla sidan ho blei pågripen 17. november 2015. I den første tida var tiltalte varetektsfengsla, før ho blei overført til føregripen soning. Det er for lagmannsretten lagt fram attest frå Kriminalomsorga i Sandefjord fengsel. Av attesten går det fram at det under opphaldet i fengselet med jamne mellomrom har blitt tatt urinprøver av tiltalte, som alle har vore negative. Tiltalte har hatt fleire permisjonar. Tiltalte har i dag studieplass ved Universitetet i Oslo og ho har tilbod om bustad ved lauslating. Lagmannsretten legg til grunn at tiltalte under fengselsopphaldet har hatt ei svært positiv utvikling og at ho i dag er rusfri. Lagmannsretten legg vidare til grunn at soning av ei lengre fengselsstraff vil gjera det vanskeleg for tiltalte å halda på studieplassen. Ut frå ei konkret vurdering, der lagmannsretten har lagt avgjerande vekt på det inntrykket som tiltalte gav under ankeforhandlinga, har lagmannsretten kome til at det er rimeleg og føremålsteneleg at fullbyrdinga av deler av fengselsstraffa blir utsett. Lagmannsretten har kome til at fullbyrdinga av 5 månader bør bli utsett med ei prøvetid på to år, jf. straffelova (2005) § 34.

Til frådrag i straffa går 174 dagar for uthalde varetekt før tiltalte blei overført til føregripen soning, jf. straffelova (2005) § 83.

Tiltalte blir ikkje dømd til å betala sakskostnader, heller ikkje for tingretten, jf. straffeprosesslova § 437 tredje ledd.

Dommen er samrøystes.

Domsslutning

A, fødd 0.0.1967, blir dømd for brot på straffelova (2005) § 232 første ledd jf. § 231 første ledd og det tilhøvet som er endeleg avgjort ved Drammen tingretts dom 18. mars 2016, jf. straffelova (2005) § 79 bokstav a og b, til ei straff av fengsel i 1 år og 8 månader, men slik at fullbyrdinga av 5 månader blir utsett med ei prøvetid på 2 år, jf. straffelova (2005) § 34. Til frådrag i straffa går 174 dagar for uthalde varetekt, jf. straffelova (2005) § 83.

JURIDISK UTDRAG

TIL

OSLO TINGRETT

Sak: 17-180616MED-OTIR/05

Oslo, 4. mars 2018

Oppdragsansvarlig advokat: Gøran Møller Christiansen

Rt-2008-1373	2
Rt-2003-1082 (Styrkegrad).....	6
Rt-1995-870...(Styrkegrad).....	10
Rt-2000-1446 (Oppbevaring 20 gram)	12
Rt-2009-290 (Tilståelsesrabatt 1/3	16
Rt-2005-314 rabatt 21%	20
Rt-2011- 654 (Beviskrav straffeutmåling).....	27

Norges Høyesterett - HR-2008-1833-A - Rt-2008-1373

Instans	Norges Høyesterett - Dom.
Dato	2008-10-23
Publisert	HR-2008-1833-A - Rt-2008-1373
Stikkord	Strafferett. Narkotika. Straffutmåling.
Sammendrag	Saken gjaldt straffutmåling for tre personer ved innførsel og forsøk på erverv av et meget betydelig kvantum narkotika - ca. 14 kg amfetamin med en styrkegrad på 7%, jf straffeloven § 162 første og tredje ledd 1. punktum, jf femte ledd. På bakgrunn av stoffets lave renhetsgrad, fant Høyesterett at det måtte gjøres et betydelig fradrag i straffen, sammenlignet med et normalnivå. Straffen for to av de tiltalte ble satt til fengsel i seks år og for den siste, fengsel i tre år.
Saksgang	Oslo tingrett TOSLO-2007-171445 - Borgarting lagmannsrett LB-2008-52513 - Høyesterett HR-2008-1833-A, (sak nr. 2008/1308), straffesak, anke over dom.
Parter	I. A (advokat John Christian Elden) mot Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Erik Førde). II. C (advokat John Christian Elden) mot Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Erik Førde). III. B (advokat John Christian Elden) mot Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Erik Førde).
Forfatter	Bårdsen, Tønder, Coward, Øie, Lund.

-
- (1) Dommer **Bårdsen**: Saken gjelder straffutmåling ved innførsel og forsøk på erverv av et meget betydelig kvantum narkotika - ca. 14 kg amfetamin med en styrkegrad på 7 %.
 - (2) C, B, A og D, ble 12. november 2007 satt under tiltale ved Oslo tingrett. Felles tiltalepost I gjaldt overtredelse av straffeloven § 162 første og tredje ledd første punktum jf. femte ledd, jf. § 60 a, ved innførsel av ca. 14 kg amfetamin fra Nederland 23. januar 2007, som deltakere i en organisert kriminell gruppe.
 - (3) Ved Oslo tingretts dom 3. mars 2008 ble C, B og A dømt i samsvar med tiltalen til en straff av fengsel i sju år. D ble frifunnet for denne del av tiltalen. Etter anker over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet avsa Borgarting lagmannsrett dom 23. juni 2008 som for de tre som også var domfelt i tingretten, hadde slik domsslutning:
 - «1. ...
 2. B, født 0.0.1968, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første og tredje ledd første punktum, jf femte ledd, til en straff av fengsel i 7 - sju - år. Til fradrag i straffen kommer 507 - femhundreogssju - dager for utholdt varetektsfengsel.
 3. C, født 0.0.1972, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første og tredje ledd første punktum, jf femte ledd, til en straff av fengsel i 7 - sju - år. Til fradrag i straffen kommer 507 - femhundreogssju - dager for utholdt varetektsfengsel.
 4. A, født 0.0.1966, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første og tredje ledd første punktum, jf femte ledd, jf straffeloven § 49, til en straff av fengsel i 4 - fire - år og 6 - seks - måneder. Til fradrag i straffen kommer 473 - firehundreogsyttitre - dager for utholdt varetektsfengsel.
 5. I medhold av straffeloven § 34 inndras fra B 36 700 - trettisekstusensjuhundre - kroner til fordel for statskassen.»

- (4) Jeg peker spesielt på at lagmannsretten ikke felte etter straffeloven § 60 a om deltakelse i en organisert kriminell gruppe. For C og B er lagmannsrettens dom ellers i tråd med tingrettens. A er dømt etter en subsidiær post i tiltale - for forsøk på erverv av det samme kvantum som C og B er dømt for å ha innført.
- (5) Ankene fra C, B og A er tillatt fremmet for Høyesterett for så vidt gjelder straffutmålingen. Det er for alle tre gjort gjeldende at stoffet har lave styrkegrad og frifinnelsen for overtredelse av straffeloven § 60 a tilsier en lavere straff enn den lagmannsrettens har utmålt. For As del er det også fremhevet at fellelsen er begrenset til forsøk på erverv av det aktuelle partiet, og at forsøket ligger i nedre sjikt av det straffbare.
- (6) **Jeg er kommet** til at ankene fører frem, slik at straffen settes ned for alle de tre domfelte.
- (7) Fellelsen er knyttet til et parti amfetamin på ca. 14 kg. C og B, som begge er litauiske statsborgere, er dømt for å ha innført stoffet med bil fra Nederland til Norge. De var ikke bare kurerer, men deltok også i planleggingen. Arbeidet med den praktiske gjennomføringen hadde de fordelt mellom seg, og jeg legger til grunn at de straffutmålingsmessig bør komme ut likt. A, som er serbisk statsborger, er av lagmannsretten karakterisert som en mellommann på mottakersiden, og er altså dømt for forsøk på erverv av hele partiet etter at det kom inn i Norge.
- (8) Som lagmannsretten finner jeg at Rt-2007-813 gir veiledning for straffenivået. Høyesterett uttaler her at straffen for innførsel av 9,6 kg amfetamin med en styrkegrad på 30 % som et utgangspunkt ligger mellom sju og åtte års fengsel. Korrigert for at det i vår sak er tale om nesten en halv gang så mye stoff, mens det i saken fra 2007 forelå skjerpene omstendigheter blant annet i form av gjentakelse, antar jeg at straffen for innførsel av 14 kg amfetamin med styrkegrad innenfor normalområdet, som et utgangspunkt vil ligge omkring ni års fengsel. Det er da ikke justert for om vedkommende hadde en spesielt sentral eller perifer rolle - noe jeg heller ikke finner at det er grunnlag for i vår sak for så vidt gjelder C og B.
- (9) Fellelse for narkotikaforbrytelser skal skje på grunnlag av den mengde av det aktuelle stoffet det finnes bevist at en tiltalt har hatt besittning med. Dette gjelder også der stoffet er blandet sterkere eller svakere enn det som er vanlig. I mangler på holdepunkter for noe annet, må det gjennomgående legges til grunn at fellelset - og dermed også den subjektive *straffverdigheten* - i hvert fall for kurerer og avtakere, knytter seg til stoff med en styrkegrad innenfor normalområdet. Dette gjelder regulært også den som dømmes for forsøk på erverv.
- (10) Ettersom straffenivået for narkotikaforbrytelser i stor grad også er begrunnet i de potensielle skadevirkninger som er knyttet til spredningen av stoffet, følger det likevel av sikker praksis i hvert fall de siste femten år at styrkegraden tillegges betydning der det er tale om et markert avvik fra det som må anses normalt. Jeg viser i denne forbindelse spesielt til Rt-1995-870, som gjaldt heroin med en styrkegrad på 18 %, Rt-2003-1082, som gjaldt heroin med styrkegrad på 2 og 5 %, Rt-2003-1156, som gjaldt amfetamin med en styrkegrad på 1 og 6 % og Rt-2004-643, som gjaldt heroin med en styrkegrad omkring 5 %.
- (11) Jeg viser videre til Rt-2007-961 avsnitt 37, hvor det understrekes at en eventuell korrigerende styrkegrad som markert avviker fra et normale, skal foretas ut fra en samlet, skjønnsmessig vurdering, og ikke på grunnlag av en matematisk omregning. Dette er jeg enig i.
- (12) Forsvarer har tatt til orde for at straffutmålingen ved særlig lav styrkegrad baseres på omregning til mengden rent stoff, eventuelt til stoffmengde med normal styrkegrad. Jeg kan ikke se at de avgjørelser som han har trukket frem, tilsier dette. Jeg peker spesielt på Rt-2004-643 - som er den nyeste av de avgjørelsene forsvarer har vist til i denne forbindelse - hvor førstvoterende i avsnitt 9 understreker at «det er mange momenter i straffutmålinga i ei slik sak, og at det på ingen måte er

tale om eit reknestykke over mengda rein heroin». At slike omregninger fra tid til annen kan være nyttige som hjelp for den skjønnsmessige korrigeringen ved spesielt lav eller høy konsentrasjon, er en annen sak. Jeg oppfatter det slik at de ulike omregninger som er foretatt i avgjørelsene det er vist til fra forsvarers side, først og fremst er foretatt med dette for øye. Jeg viser også til Rt-2005-1524, som illustrerer bruken av omregning til rent virkestoff ved etableringen av straffnivået for nye substanser.

- (13) Noen eksakt grense for når det skal foretas korreksjon for lav styrkegrad, kan vanskelig utledes av den rettspraksis jeg har vært innom. Men det er som nevnt en forutsetning at avviket er markert. Tilsvarende spørsmål kan for øvrig oppstå ved særlig høy styrkegrad. De opplysninger som foreligger for Høyesterett om gjengs styrkegrad for amfetamin ved beslag i perioden fra 1995 til 2007 - med et snitt i 2007 på 38 % - sammenholdt med foreliggende rettspraksis, tilsier at det er lite aktuelt å foreta korreksjoner av nevneverdig omfang, med mindre man kommer under 20 %. Der stoffet er så oppblandet at injeksjon med sprøyte ikke er et praktisk alternativ, vil korreksjonen etter mitt syn måtte være betydelig. Jeg viser her til sammenfallende synspunkter i Rt-2003-1082 avsnitt 16 for så vidt gjaldt heroin med en styrkegrad på 2 til 5 %.
- (14) Stoffet i foreliggende sak har som allerede nevnt en renhetsgrad på 7 %. Stoffblandingen inneholdt betydelige mengder koffein, og var derfor vanskelig å løse opp i vann med tanke på injeksjonsinntak. Dersom den nødvendige mengde stoffblanding skulle settes på denne måten, måtte det for øvrig skje i form av flere påfølgende injeksjoner. Blandet med væske, ville stoffet derimot kunne inntas som en drikk.
- (15) Vi befinner oss altså i det området hvor det må gjøres et betydelig fradrag, sammenlignet med et normalnivå. Etter mitt syn kan straffen passende settes til fengsel i seks år for C og B.
- (16) At de domfelte er frifunnet for overtredelse av straffeloven § 60 a, tilsier i denne saken ikke noen ytterligere reduksjon. Jeg viser til Rt-2007-399 i avsnitt 17 og Høyesteretts dom 19. september 2008 i sak HR-2008-1600-A avsnitt 44. I sistnevnte pekes det på at «oppleggets profesjonelle preg og den faktiske grad av organisering vil være av betydning også når § 60 a ikke kan anvendes». Der lagretten svarer nei på spørsmål om anvendelse av straffeloven § 60 a, blir lagmannsretten altså ikke avskåret fra ved straffutmålingen å likevel legge vekt på for eksempel graden av organisering, i tråd med etablerte straffutmålingsprinsipper uavhengig av straffeloven § 60 a. Felles det ikke for overtredelse av denne bestemmelsen, er det imidlertid ikke rom for den særskilte vektleggingen av forbrytelsens organiserte preg som ellers kan følge av at § 60 a får anvendelse.
- (17) A er dømt for forsøk på erverv av hele partiet på 14 kg. Han er beskrevet som en mellommann på mottakersiden i Norge. I denne egenskap forsøkte han å skaffe penger for å kjøpe stoffet og å organisere en gruppe av avtakere. Jeg legger til grunn at forsøket ligger i den nedre del av det straffbare. Den korreksjon som ble gjort for C og B på grunn av den spesielt lave styrkegraden, må også avspeile seg i straffen for As del. Denne settes derfor til fengsel i tre år.
- (18) De domfelte sitter ennå i varetekt. Etter det opplyste er varetektsfradraget nå 661* dager for C og B, og 630* dager for A.
- (19) Jeg stemmer for denne dom:
 I lagmannsrettens dom gjøres den endring for C og B at straffen settes til fengsel i 6 - seks - år, og varetektsfradraget til 661 - sekshundreogsekstien* - dager. For A gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 3 - tre - år, og varetektsfradraget til 630 - sekshundreogtretti* - dager.
- (20) Dommer **Tønder**: Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.

- (21) Dommer **Coward**: Likeså.
- (22) Dommer **Øie**: Likeså.
- (23) Dommer **Lund**: Likeså.
- (24) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

dom:

I lagmannsrettens dom gjøres den endring for C og B at straffen settes til fengsel i 6 - seks - år, og varetektsfradraget til 661 - sekshundreogsekstien - dager. For A gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 3 - tre - år, og varetektsfradraget til 630 - sekshundreogtretti* - dager.*

* Rettet i medhold av straffeprosesslover § 44, jf. § 46. 5. desember 2008. Ketil Lund (sign.)

Høgsterett - HR-2003-581-A - Rt-2003-1082 styrke - HR-2003-581-A - Rt-2003-1082

Instans	Høgsterett - Dom.
Dato	2003-09-01
Publisert	HR-2003-581-A - Rt-2003-1082
Stikkord	Strafferett. Narkotika. Straffutmåling.
Sammendrag	Saken gjaldt straffutmåling for oppbevaring av blant annet 3,5 kg heroin, jf straffeloven § 162 annet og tredje ledd. Spørsmålet var hvilken betydning det skulle få at stoffet hadde lav styrkegrad. Høyesterett uttalte at styrkegraden måtte få betydning ved store avvik fra det normale. Det ble lagt vekt på risikoen for overdose for brukerne var mindre, siden stoffet ikke kunne tas ved injeksjon.
Saksgang	Oslo tingrett TOSLO-2002-10902 M/13 - Borgarting lagmannsrett LB-2003-722 M/01 - Høgsterett HR-2003-581-A, straffesak, anke.
Parter	A (advokat Berit Reiss-Andersen) mot Den offentlige påtalemakta (kst. statsadvokat Hans Jørgen Bender).
Forfatter	Utgård, Dolva, Gjølstad, Støle, Justitiarius Schei.

- (1) Dommar **Utgård**: Hovedspørsmålet i saka er kva det skal ha å seie for straffutmålinga at oppbevart heroin har svak styrkegrad.
- (2) Oslo tingrett gav 13. desember 2002 dom (TOSLO-2002-10902) med slik domsslutning:
 - «1. A, født 0.0.83, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 1. ledd jf 3. ledd 1. pkt jf 5. ledd, § 162 1. ledd jf 2. ledd jf 5. ledd, § 228 1. ledd og § 227, sammenholdt med straffeloven § 62 1. ledd og § 12 1. ledd nr. 4 hva gjelder deler av forholdet beskrevet i tiltalens post III, til en straff av fengsel i 11 - elve - år. Ved soningen kommer til fradrag 316 - trehundreogseksten - dager for utholdt varetekt.
 2. A frifinnes hva gjelder forholdene beskrevet i tiltalens post IV og VI.
 3. A dømmes til å tåle inndragning av kr 343.100 - kronertrehundreogførtitretusenett hundre jf. straffeloven § 34, samt ett gullarmbånd, ett gullkjede, en Cartier klokke, en TV, en DVD-spiller og to mobiltelefoner ihh til straffeloven § 34a.»
- (3) Domfelte anka til Borgarting lagmannsrett når det gjaldt bevisvurderinga under skuldspørsmålet for tiltalepostane I, II og V a og b, og over saksbehandlinga for post V c. Domfellinga for brot på straffelova § 228 første ledd vart ikkje påanka. I samband med ankeprøvinga tok lagmannsretten saksbehandlingsanken til følgje, og oppheva den delen av domfellinga etter straffelova § 227 som knytte seg til post V c. Anken over bevisvurderinga for tiltalepostane I og II, som gjaldt brot på straffelova § 162, vart fremja. Retten tillet ikkje fremje av anken over postane V a og V b, som gjaldt brot på straffelova § 227.
- (4) Borgarting lagmannsrett gav 9. april 2003 dom (LB-2003-722) med slik domsslutning:
 - «1. A, født 0.0.1983 dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første og tredje ledd, 1. pkt. jf. femte ledd, straffeloven § 162 første og annet ledd jf. femte ledd, samt for de forhold som er rettskraftig avgjort ved Oslo tingretts dom av 13. desember 2002, jf.

Borgarting lagmannsrett kjennelse av 18. februar 2003, alt sammenholdt med straffeloven § 62, til en straff av fengsel i 10 - ti - år. Til fradrag kommer 395 - trehundreogtittifem - dager for utholdt varetektsfengsel.

2. A dømmes til å tåle inndragning av kr 343.100,-, en TV, en DVD-spiller og to mobiltelefoner.
3. Saksomkostninger ilegges ikke.»

- (5) Eit mindretal i lagmannsretten på to dommarar - rettsformannen og ein meddommar - røysta for ei straff av fengsel i 11 år, slik tingretten hadde kome til.
- (6) Domfelte har anka over straffutmålinga.
- (7) *Eg er komen til at anken må takast til følgje og straffa setjast noko ned.*
- (8) Innleiingsvis vil eg seie litt om dei nærare omstenda for domfellingane. A som er belgisk statsborgar, var første gong på besøk i Noreg sommaren 2001, og kom deretter attende på hausten. Dei første strafflagde tilhøva han er domfelt for, gjeld truslar mot to dørvakter på ein utestad i Oslo 5. november 2001 ca. klokka 02.40. Domfelte vart, saman med ein del andre, nekta å kome inn. Han tok då fram ein pistol som han retta mot dørvaktene.
- (9) A er også domfelt for vald mot kjærasten B. Han møtte henne hausten 2001 og leigde etterkvart leilegheit saman med henne. Domfelte gjeld eit samanhengande strafflagt tilhøve frå desember 2001 til 14. april 2002. Tingretten har konkretisert handlingane til tre situasjonar der domfelte slo kjærasten. Den siste var den mest alvorlege. Ved dette høvet slo domfelte kjærasten i ansiktet om lag 20 gonger, tok kvelertak på henne og skalla henne i panna. Ho gjekk til politiet, som kom til leilegheita for å pågripe domfelte. Han var ikkje der då politiet kom, men dei fann narkotika og ein stor pengesum - 343.100 kroner. Domfelte vart pågripen dagen etter i det han kom for å hente det han hadde i leilegheita, og han hadde då også ein del narkotika på seg.
- (10) Lagmannsretten har lagt til grunn at føremålet med å ta opphald i Oslo var å ta seg av mottak og vidaredistribusjon av narkotika på vegner av foreldra. Om dette heiter det nærare i dommen:

«Foreldrene bor i Belgia, og det finnes bevisst at de er engasjert i omsetning av narkotiske stoffer. Det nærmere opplegget var at foreldrene med jevne mellomrom, anslagsvis en gang i måneden, reiste til Oslo og utvekslet narkotika mot penger som sønnen hadde tjent på stoffomsetning. Også øvrige medlemmer i tiltaltes familie var involvert i narkotikavirksomheten. Således er det på det rene at tiltaltes mor i det minste har vært godt kjent med hva som foregikk og hun var dessuten med på reisene til Oslo. Også tiltaltes bror, tolv år gammel, ble trukket inn i virksomheten, i det han ble benyttet som kurér på reisene til Oslo.»
- (11) Lagmannsretten la til grunn at domfelte var mottakar av stoff og stod for vidaresal, og at han også skulle innkassere og oppbevare salsinntektene. Utan å ta standpunkt til om domfelte var aleine om dette, omtala lagmannsretten han som «meget sentral». Eg er einig i denne karakteristikken. I tillegg kjem at handlingane var planlagde over lang tid. Domfelte var ikkje narkotikamisbrukar, slik at det heile skjedde ut frå reine jorprofittmotiv.
- (12) Oppbevaring og sal gjaldt store kvantum. Samla beslag var på 3477 gram heroin, 1892 gram kokain og 79 ecstasytablettar. I tillegg var det beslaglagt kontantar hos domfelte, og lagmannsretten fann at desse skreiv seg frå sal av minst 350 gram kokain.
- (13) Oppbevaring av eit så stort kvantum som 3477 gram heroinblanding, ville ha ført til ei svært lang fengselsstraff dersom stoffet hadde hatt slik styrkegrad som har vore vanleg ved beslag i Noreg. Spørsmålet er kva det skal ha å seie for straffutmålinga at storparten av heroinen var svak. I dette

tilfellet var det berre to parti på i alt 434 gram med styrke 29 og 30 prosent som låg på eit vanleg nivå for slike beslag. Eit mindre parti på 14 gram hadde styrkegrad på 9 prosent. Storparten, 2830 gram, hadde ein styrkegrad på 2 prosent, medan 198 gram hadde 5 prosent. Sakkunnig vitne for lagmannsretten, senioringeniør Tormod Bønes ved Kriminalpolitisen, rekna ut at beslaget inneheldt 197,8 gram rein heroin og 738 gram rein kokain. Kvantumet kokain som domfelte selde, er ikkje med i det siste talet.

- (14) I fråsegna for lagmannsretten uttala den sakkunnige at heroinen med 29-30 prosent styrkegrad kunne takast inn med sprøyteinjeksjon, og at det same nok også kunne la seg gjere med stoffet med 9 prosent styrkegrad. I tillegg kan heroin takast inn gjennom røyking og sniffing. For beslaga med styrkegrad 2-5 prosent var det berre røyking og sniffing som var aktuelle inntaksmåtar.
- (15) Spørsmålet om kva styrkegraden på stoff skal ha å seie for straffutmålinga, har fleire gonger vore oppe i Høgsterett. Slik eg oppfattar praksis har det vore lagt lita vekt på den nærare styrkegraden. Men det har då vore tale om beslag som ikkje har avvike særleg frå det som har vore vanleg i omsetning, sjå til dømes Rt-2000-2072 og Rt-2001-887. Eg kan ikkje sjå at Høgsterett tidlegare har hatt oppe noka sak der avviket frå ein slik vanleg styrkegrad har vore så stort som i saka no.
- (16) Ved store avvik frå det normale må dette klart kome inn ved straffutmålinga. Eg viser her også til Rt-1995-870 der det er sagt at det måtte føre til ei lågare straff når heroinen berre heldt 18 prosent, ut frå at svakare styrke tilseier færre brukardosar. Dette må sjølv sagt i enno større grad gjelde ved så svakt stoff som i vår sak, dersom ein tek utgangspunkt i at det må ei gitt mengd rein heroin til for ein brukardose. Den sakkunnige har uttala at det ved røyking og sniffing er nødvendig med ei større mengd omrekna til rein heroin enn ved injeksjon, fordi det oppstår eit tap til luft utanfor lungene. Når heroin med styrkegrad 2 til 5 prosent må takast inn ved røyking eller sniffing, inneber det ikkje slik risiko for overdosedødsfall som ved sprøyteinjeksjon av heroin med høgare styrkegrad. Omsetningsverdien på heroinpartia må reknast å vere i eit visst samhøve med talet på brukardosar når stoffet som her berre er eigna for røyking og sniffing, og då med krav om relativt stort kvanta på kvar dose.
- (17) Ved straffutmålinga minner eg om at av den narkotikaen domfelte er funnen skuldig i oppbevaring eller sal av, har ein del hatt vanleg eller tilnærma vanleg styrkegrad. Det gjeld oppbevaring av om lag 450 gram heroin, oppbevaring av 1892 gram kokain, sal av 350 gram kokain og oppbevaring av 79 ecstasytablettar.
- (18) Forsvararen har gjort gjeldande at domfelte hadde eit særleg sterkt tilknytingsforhold til hovudmennene, og vist til at lagmannsretten har funne det bevist at narkotikahandelen var organisert av foreldra. Det er peika på at domfelte berre var 18 år og 10 månader då han vart pågripen. Eg kan ikkje sjå at dette kan tilleggast vekt ved straffutmålinga. Domfelte var ikkje heilt ung, og han var åleine i Noreg i relativt lang tid før han vart teken for narkotikabrotsverka. Det er ikkje opplyst at han var utsett for press eller tvang. Domfellingane for vald mot kjærasten og for truslar mot dørvaktene gjer det også lite naturleg å sjå det slik at forholdet til foreldra i seg sjølv var viktig for domfelte sin handlemåte.
- (19) Det skal målast ut ei samla straff for narkotikabrotsverka og for vald mot kjærasten og truslar mot dørvaktene. Lagmannsretten har sett straffa til fengsel i 10 år. Slik eg har vurdert følgjene av lågare styrkegrad enn vanleg, meiner eg det vil vere rett å setje straffa noko lågare. Ut frå ei totalvurdering meiner eg straffa bør setjast til fengsel i 9 år.
- (20) Domfelte sit i varetekt, og skal ha frådrag for 540 dagar.
- (21) Eg røystar for slik dom:
I lagmannsrettsdommen blir gjort den endringa at straffa blir sett til fengsel i 9 - ni - år. I straffa går frå 540 - femhundreogferti - dagar for uthalden varetekt.

- (22) Dommer **Dølva**: Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (23) Dommer **Gjølstad**: Likeså.
- (24) Dommer **Støle**: Likeså.
- (25) Justitiarius **Schei**: Likeså.
- (26) Etter røystinga sa Høgsterett slik

dom:

I lagmannsrettsdommen blir gjort den endringa at straffa blir sett til fengsel i 9 - ni - år. I straffa går frå 540 - femhundreogførti - dagar for uthalden varetekt.

Høyesterett - HR-1995-72-A - Rt-1995-870

Instans	Høyesterett - Dom.
Dato	1995-05-19
Publisert	HR-1995-72-A - Rt-1995-870
Stikkord	Narkotika. Straffutmåling.
Sammendrag	38-årig mann, tidligere straffet for narkotikaforbrytelser i Belgia og Frankrike, ble idømt åtte år ubetinget fengsel for overtredelse av straffeloven § 162 første og tredje ledd, jfr. femte ledd, jfr. § 49. Han hadde forsøkt å innføre 976 gram heroin. Det ble tillagt vekt at styrkegraden på heroinen var så lav som 18%, jfr. Rt-1995-238.
Saksgang	Eidsivating lagmannsrett LE-1995-161 M - Høyesterett HR-1995-72-A, snr 59/1995
Parter	Påtalemyndigheten (Aktor: kst statsadvokat Per Egil Volledal) mot A (Forsvarer: advokat Arne Meltvedt)
Forfatter	Schei, Aasland, Langvand, Stang Lund, Holmøy.

Side 871

Dommer Schei: Eidsivating lagmannsrett avsa 3 februar 1995 dom med slik doms slutning:

"A, født 0.0.1957, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162, første og tredje ledd, jf femte ledd, jf § 49, til en straff av fengsel i 10 - ti - år. Han tilkommer fradrag for 372 - trehundreogsyttito - dager for utholdt varetekt."

Saksforholdet og domfeltes personlige forhold fremgår av lagmannsrettens dom. Jeg bemerker i denne forbindelse at det er uklarhet både med hensyn til domfeltes navn og fødselsdato. Jeg legger til at det likevel ikke er tvil om at domfelte er samme person som den som er dømt ved de dommer fra Belgia og Frankrike som jeg kommer tilbake til.

Domfelte har anket over straffutmålingen.

Jeg er kommet til at anken bør tas til følge.

Domfelte er dømt for forsøk på innførsel av 976 g heroin. Heroinet ble fraktet fra Belgia og skulle til Oslo, men det ble oppdaget og beslaglagt i Helsingborg. De tre som sto for transporten, ble tatt der. Domfelte oppholdt seg i Oslo, hvor han for øvrig hadde søkt asyl. Hans nærmere rolle i opplegget er ikke klarlagt - han har overhodet ikke villet bidra til dette. Det er imidlertid, ut fra forklaringene til kurerene, på det rene at han skulle ta i mot heroinet. Det er ikke på noen måte grunnlag for å anse hans rolle som perifer.

Domfelte er tidligere dømt for alvorlige narkotikaforbrytelser i Belgia og Frankrike. Dommen fra Belgia er fra 1985 og gjaldt befatning med 14 kg cannabis. Dommen fra Frankrike gjaldt befatning med 405 g heroin, og var på 7 års fengsel. Han ble her løslatt fra soning sist i januar 1993 og dro nokså snart etter til Norge, der han altså i desember 1993 begikk den forbrytelse han nå dømmes for. Domfeltes tidligere narkotikaforbrytelser, som understreker det profesjonelle ved hans virksomhet, må klart telle ved straffutmålingen.

Når jeg likevel er kommet til at straffen bør settes ned, skyldes det at den er blitt for streng hensett til sammenlignbar rettspraksis. Ved sammenligningen må det ses hen til at styrkegraden på heroinet var så vidt lav som 18%. Betydningen av styrkegraden på heroin for straffutmålingen er behandlet relativt grundig i Høyesteretts dom av 8 februar 1995, HR-1995-13-A. Det fremgår der, med utgangspunkt i en sakkyndig uttalelse fra Kriminalpolitisen, at styrkegraden på heroinet i de saker som har vært behandlet,

gjennomsnittlig har ligget på ca 40%. I den sak Høyesterett avgjorde 8 februar var styrken på heroinet 28%, og det ble av førstvoterende uttalt at det som var anført om styrkegraden derfor får "begrenset betydning i dette tilfellet."

I nærværende sak er styrkegraden altså 18%, og det er et såvidt markert avvik fra det normale at det må komme inn ved straffutmålingen. Jeg tilføyer at når dette momentet tillegges vekt, er det rett og slett fordi en svakere styrke tilsier færre brukerdoser. Stoffet representerer da ikke samme spredningsfare som det et stoff av samme kvantum, men med høyere styrkegrad ville gjøre.

Ut fra en samlet vurdering, hvor jeg også legger vekt på at det gjelder forsøk, finner jeg at straffen kan settes til fengsel i 8 år. Jeg

Side 872

tilføyer at domfelte nå er gått over på soning, slik at det ikke skal fastsettes nytt varetektsfradrag.

Jeg stemmer for denne

dom:

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 8 - åtte - år.

Høyesterett - 20 gram oppbevaring - HR-2000-254 - Rt-2000-1446 (353-2000)

Instans	Høyesterett - Dom
Dato	2000-09-06
Publisert	HR-2000-254 - Rt-2000-1446 (353-2000)
Stikkord	Strafferett. Narkotika. Straffutmåling.
Sammendrag	23-årig, tidligere ustraffet mann ble dømt for overtredelse av straffeloven § 162 annet ledd, jfr første ledd, § 162 første ledd og legemiddeloven § 24 ved at man i en periode våren 1997 hadde kjøpt 20 gram heroin ved en anledning, oppbevart til sammen 16 gram, og for bruk. I byretten og lagmannsretten ble straffen fastsatt til ubetinget fengsel i ett år og tre måneder. Han anket forgieves til Høyesterett for å oppnå samfunnstjeneste. Høyesterett fastsatte straffen til 10 måneder ubetinget fengsel. Dissenser. Uttalelser om en viss lempning i de senere år av straffenivået i narkotikasaker som ikke er av de mest alvorlige, for eksempel ved kjøp til eget forbruk.
Saksgang	Borgarting lagmannsrett LB-1999-977 M/02 - Høyesterett HR-2000-254, straffeanke.
Parter	A (advokat Hans Stenberg-Nilsen) mot Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Morten Yggeseeth).
Forfatter	Coward, Frisak, Rieber-Mohn, Skoghøy og justitiarius Smith.

Dommer **Coward**: Saken gjelder straffutmålingen for befatning med ca 20 gram heroin til egen bruk.

Oslo byrett avsa 22. februar 1999 dom med slik domsslutning:

- «1. A, f. 0.0.76, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 annet ledd, jf første ledd, straffeloven § 162 første ledd og legemiddeloven § 31, andre og fjerde ledd jf § 24 første ledd til en straff av fengsel i 1 - ett - år og 3 - tre - måneder. Til fradrag i fengselsstraffen kommer 2 - to - dager for utholdt varetektsfengsel.
2. Han idømmes saksomkostninger med 3000 - tretusen - kroner.»

Side 1447

Den domfelte anket til Borgarting lagmannsrett over straffutmålingen og anførte at det burde vært idømt samfunnstjeneste. Ved lagmannsrettens kjennelse 15. november 1999 ble anken forkastet. Én av meddommerne dissenterte og mente at samfunnstjeneste kunne idømmes.

Lagmannsrettens kjennelse er påanket til Høyesterett av den domfelte. Han anfører at straffen er for strengt utmålt, og har nedlagt påstand om at straffen nedsettes og/eller gjøres betinget eller fastsettes til samfunnstjeneste.

Den domfelte, som er tidligere ustraffet, er en 23 år gammel pakistansk statsborger, oppvokst i Norge. Domfellelsen gjelder befatning med heroin i mai/juni 1997 - kjøp av ca 20 gram ved ett tilfelle, oppbevaring av til sammen vel 16 gram av dette kvantumet, og bruk av heroin fra mai 1997 til 18. juni samme år. Både byretten og lagmannsretten har lagt til grunn at heroinen var til bruk for den domfelte og hans daværende kjæreste, og at ikke noe av stoffet var beregnet for salg. Den domfelte har forklart at det var kjæresten som introduserte ham til heroin - som hun sa var hasj - , at han raskt ble «hektet» på stoffet, og at han i en misbruksperiode brukte omtrent et halvt gram om dagen. Etter pågripelsen i juni 1997 skal han ikke ha brukt narkotika, og det er ikke

opplysninger om nye straffbare forhold. Både før og etter tiden for misbruket har han bodd hjemme hos sine foreldre og vært i arbeid i farens bilforretning.

Jeg er kommet til at anken bør tas til følge og er, under en viss tvil, kommet til at det er tilstrekkelig grunnlag for å gi dom på samfunnstjeneste.

Jeg nevner først at etter mitt syn måtte en ubetinget fengselsstraff i denne saken ligge innenfor ettårsgrensen som er satt i bestemmelsen om samfunnstjeneste i straffeloven § 28 a første ledd 1. punktum. Det innebærer at bestemmelsens 2. punktum, som stiller krav om at det må foreligge «sterke grunner» for å idømme samfunnstjeneste, ikke kommer til anvendelse. Men dette har neppe vesentlig selvstendig betydning, ettersom det her i alle fall er tale om en narkotikaforbytelse som rammes av straffeloven § 162 annet ledd, der allmennpreventive hensyn er tillagt stor vekt. Dermed begrenses adgangen til å anvende samfunnstjeneste av 3. punktum i straffeloven § 28 a første ledd.

I de tilfellene der Høyesterett likevel har idømt samfunnstjeneste - eller i eldre saker betinget dom med vilkår om samfunnstjeneste - for noe alvorligere narkotikaovertridelser, har det gjennomgående vært begrunnet med hensynet til den domfeltes rehabilitering. Reaksjonen har dermed i det alt vesentlige vært anvendt overfor domfelte som har arbeidet med å komme seg ut av langvarige problemer med narkotikamisbruk, og gjerne også annen kriminalitet.

Dette er ikke situasjonen for den domfelte i vår sak. Han hadde en kort periode med heroinmisbruk våren 1997, mens det som nevnt ikke er opplysninger om rusmisbruk eller kriminalitet for ham i andre perioder. Jeg nevner at en liknende situasjon var oppe i erstatningsdom i Rt-1991-275, der førstvoterende med tilslutning av én annen dommer ga uttrykk for at det var

«... ikke lett å innse hvorfor gjerningsmenn med uplettede rulleblad, som for første gang innfanges i narkotikakriminalitet, bør nektes den sjansen som tilstår

Side 1448

sosialt nedkjørte og/eller residiverende lovbruyere med et større resosialiserings- og rehabiliteringsbehov».

Flertallet i retten sluttet seg imidlertid ikke til dette synet.

Når jeg likevel, som nevnt under en viss tvil, mener at det er grunnlag for å anvende samfunnstjeneste i vår sak, viser jeg først til generelle uttalelser fra Høyesterett i dommer som er avsagt i løpet av 1999. Særlig viktig er det etter mitt syn at Høyesterett i to dommer har påpekt behovet for å skille markert mellom kjøp eller oppbevaring til egen bruk, og kjøp eller oppbevaring med sikte på videresalg - noe jeg mener må oppfattes som å innebære en omlegging av praksis. Den første uttalelsen finnes i Rt-1999-33, der førstvoterende uttalte, med tilslutning av de øvrige dommere:

«Etter mitt syn står misbrukeres kjøp av narkotika til eget forbruk når det gjelder straffverdighet i en helt annen stilling enn kjøp med sikte på videresalg. Dette gjelder særlig når det - slik som her - er tale om kjøp i små kvanta til misbrukerens løpende forbruk.»

I Rt-1999-1504, som gjaldt erverv, gis det uttrykkelig tilslutning til dette synet. Jeg nevner videre at det i Rt-1999-1008 er antydning av en mer generell utvikling i mildere retning i narkotikasaker som ikke er spesielt alvorlige; førstvoterende uttaler, med tilslutning av de øvrige dommere:

«Selv om bildet kanskje er noe broket, viser straffutmålingspraksis i de senere år etter min mening en lemping av det relativt høye reaksjonsnivået i narkotikasaker som ikke har den mest samfunnsskadelige karakter.»

Når det gjelder synspunktet om lavere straffverdighet ved kjøp og oppbevaring til egen bruk, er det i vår sak riktig nok tale om kjøp av et ikke ubetydelig kvantum - 20 gram heroin - ved én anledning. Et slikt kvantum representerer, som også byretten og lagmannsretten har påpekt, en spredningsfare. Ut fra opplysninger i saken om at den domfelte og kjæresten hver brukte omtrent et halvt gram daglig, er det likevel ikke tale om forbruk for mer enn 20 dager, og verken byretten eller lagmannsretten har stilt spørsmål ved opplysningen om at stoffet var til egen bruk.

For min vurdering får det videre betydning at den domfelte var relativt ung - 20 år - da befatningen med narkotika fant sted, og at det skal ha vært kjæresten som brakte ham inn i misbruket ved først å si at stoffet han

fikk var hasj, ikke heroin. Jeg viser videre til at det ikke er noen opplysninger i saken som tyder på at den domfelte senere har befattet seg med narkotika eller begått andre lovbrudd, til tross for at det nå er gått så lang tid som over tre år fra de straffbare forholdene ble avsluttet.

Kriminalomsorg i frihet har funnet den domfelte egnet for samfunnstjeneste. Det kommer riktignok frem i personundersøkelsen at kriminalomsorgskontoret hadde noen vansker med å få kontakt med ham, og aktor har uttrykt en viss skepsis overfor hans motivasjon for samfunnstjenesten. Men jeg peker på at hvis den domfelte skulle misbruke

Side 1449

den muligheten en dom på samfunnstjeneste ville innebære, ville det også ramme ham selv, fordi det da ifølge straffeloven § 28 c skal bestemmes at den subsidiære fengselsstraffen helt eller delvis skal sones.

Min konklusjon er etter dette at det er tilstrekkelig grunnlag for å gi dom på samfunnstjeneste, som jeg antar kunne settes til 300 timer. Etter rådslagningen vet jeg at jeg er i mindretall, og jeg utformer da ikke noen nærmere konklusjon.

Dommer Rieber-Mohn: Jeg er enig med førstvoterende i at anken bør tas til følge, men bare slik at fengselsstraffen settes noe lavere, ikke ved at det gis dom på samfunnstjeneste. Erverv av ca 20 gram heroin ved en og samme anledning er en relativt alvorlig narkotikaforbrytelse, selv om det - etter domfeltes forklaring - må legges til grunn at stoffet var bestemt for ham og kjæresten, og at forbruket hans var et halvt gram pr. dag. Når en så vidt stor mengde heroin kjøpes under ett, er risikoen for spredning av stoffet til andre ikke ubetydelig. I saken i Rt-1999-1504 peker førstvoterende på spredningsfaren allerede ved i underkant av 10 gram heroin. Når Høyesterett i den saken idømte samfunnstjeneste, begrunnet førstvoterende det slik:

«Det har i Høyesteretts praksis vært idømt samfunnstjeneste også i relativt alvorlige narkotikasaker dersom domfelte har vært inne i en gunstig rehabiliteringsperiode. I valg mellom ubetinget dom og samfunnstjeneste, står dermed domfeltes dokumenterte prognose for å komme seg ut av stoffmisbruk helt sentralt. Det kan være tale om å vektlegge en aktivt pågående rehabilitering, men også om andre forhold som underbygger en positiv prognose, slik jeg mener er tilfelle i vår sak. Jeg kan ikke se at bruk av samfunnstjeneste ut fra slike vurderinger i denne sak undergraver hensynet til den alminnelige lovlydighet, jf. § 28 a første ledd siste punktum.»

Høyesterett viste i denne dom til de ekstraordinære rehabiliteringshensyn som gjorde seg gjeldende. Domfelte hadde vist en bemerkelsesverdig motivasjon for å komme ut av et stoffmisbruk som hadde vart i 15 år - fra hun var 12-13 år gammel.

Jeg mener at Høyesterett i nevnte sak er på linje både med egen straffutmålingspraksis og med de individualpreventive hensyn som i første rekke bærer straffereaksjonen samfunnstjeneste. Ved å begrense anvendelsesområdet for samfunnstjeneste ved relativt alvorlig narkotikakriminalitet til tilfeller hvor det foreligger ekstraordinære rehabiliteringshensyn, lar man hensynet til å hindre den domfelte fra å fortsette sin befatning med narkotika veie tyngre enn det mulige tap i allmennpreventive virkninger som inntreffer dersom ubetinget fengselsstraff ikke idømmes. Hvis den ubetingede fengselsstraff erstattes med samfunnstjeneste uten at det kan begrunnes i et behov for å avholde domfelte fra videre stoffmisbruk og kriminalitet, for eksempel fordi han synes varig rehabilitert eller aldri har vært egentlig stoffavhengig, oppnår man imidlertid ikke annet enn et mulig tap i allmennpreventiv effekt. Det vil nettopp være situasjonen i vår sak, og jeg har derfor vanskelig for å slutte meg til den problemstilling mindretallet i Rt-1991-275 reiser i den uttalelse førstvoterende siterer.

Side 1450

I motsetning til førstvoterende kan jeg ikke finne støtte i to dommer avsagt av Høyesterett i 1999 for å idømme samfunnstjeneste i vår sak. Det er nok så at Høyesterett i Rt-1999-33 fant at kjøp av narkotika til eget bruk har klart lavere straffverdighet enn kjøp med sikte på salg. Men førstvoterende pekte på at dette særlig gjelder ved kjøp av små kvanta til misbrukerens løpende forbruk. Og i den aktuelle sak gjaldt det kjøp av ca et halvt gram heroin pr. dag, hvor kjøpene hadde utspring i domfeltes omfattende narkotikamisbruk, som hadde startet da hun var 12-13 år. Den annen sak førstvoterende refererer til, er dommen i Rt-1999-1504, som jeg tidligere har sitert fra. Jeg kan være enig med førstvoterende i at det i de senere år er spor av en viss lemping av

vårt relativt strenge straffenivå, iallfall i narkotikasaker som ikke er av de mest alvorlige. Under hensyn til at vi i denne sak står overfor et enkeltkjøp av ca 20 gram av det farlige stoffet heroin, mener jeg at de formildende straffutmålingsmomenter som denne sak oppviser, ikke rekker lenger enn til en viss reduksjon av fengselsstraffen. Jeg er blitt stående ved en fengselsstraff på 1 år som passende. Da det etter rådslagningen ikke er flertall for en slik straff, utformer jeg ingen domskonklusjon.

Dommer Frisak: Jeg er enig med førstvoterende, dommer Coward.

Dommer Skoghøy: Jeg er enig med annenvoterende, dommer Rieber-Mohn.

Justitiarius **Smith:** Jeg er enig med annenvoterende, dommer Rieber-Mohn, med hensyn til spørsmålet om samfunnstjeneste. Men jeg mener det er grunnlag for en noe større nedsettelse av straffen. Allerede en sammenlikning med Høyesteretts praksis fra noen år tilbake begrunner etter min mening en viss reduksjon. Jeg viser til avgjørelsene i Rt-1991-1063 og Rt-1994-1677. Dessuten må det tas hensyn til at Høyesterett i nyere avgjørelser har sett mildere på misbrukeres kjøp og oppbevaring av narkotika med sikte på eget forbruk enn der dette skjer med sikte på spredning av stoffet. Jeg viser til førstvoterende, dommer Cowards, omtale av rettspraksis fra 1999. Etter min oppfatning bør straffen settes til fengsel i 10 måneder.

Jeg stemmer for denne dom:

I byrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 10 - ti - måneder.

Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

dom:

I byrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 10 - ti - måneder.

Norges Høyesterett - HR-2009-554-A - Rt-2009-290 tilståelse 1/3 - HR-2009-554-A - Rt-2009-290

Instans	Norges Høyesterett - Dom.
Dato	2009-03-06
Publisert	HR-2009-554-A - Rt-2009-290
Stikkord	Strafferett. Narkotika. Samfunnsstraff.
Sammendrag	Saken gjaldt straffutmåling for i to tilfeller å ha kjøpt henholdsvis 15 og 48 gram heroin hovedsakelig for videresalg, jf straffeloven § 162 andre, jf første ledd. Høyesterett la vekt på at det forelå en reell og lovende rehabiliteringssituasjon fordi tiltalte var rusfri og i ferd med å gjennomføre en yrkesutdanning og kom under noen tvil til at det var grunnlag for å idømme samfunnsstraff, jf straffeloven § 28a andre ledd. Samfunnsstraffen ble satt til 420 timer med en gjennomføringstid på 1 år og 6 måneder.
Saksgang	Nord-Troms tingrett TNHER-2008-56796 - Hålogaland lagmannsrett LH-2008-87069 - Høyesterett HR-2009-554-A, (sak nr. 2008/1898), straffesak, anke over dom.
Parter	A (advokat Gunnar K. Hagen) mot Den offentlige påtalemyndighet (kst. førstestatsadvokat Ole Bredrup Sæverud).
Forfatter	Skoghøy, Øie, Bårdsen, Indreberg, Gussgard

-
- (1) Dommer **Skoghøy**: Saken gjelder straffutmåling for blant annet to grove narkotikaforbrytelser, jf. straffeloven § 162 andre, jf. første ledd. Spørsmålet er om det er grunnlag for å anvende samfunnsstraff i stedet for fengsel, jf. straffeloven § 28a.
 - (2) A, født 0.0.1974, ble ved siktelse av 3. april 2008 av statsadvokatene i Troms og Finnmark siktet for to overtredelser av straffeloven § 162 andre, jf. første ledd og to overtredelser av § 162 første ledd.
 - (3) På grunnlag av uforbeholden tilståelse avsa Nord-Troms tingrett 20. mai 2008 dom med denne domsslutning:
 - «1. A, født 0.0.1974, dømmes for to overtredelser av strl. § 162 første og annet ledd og to overtredelser av strl. § 162 første ledd. Sammenholdt med strl. § 62 første ledd settes straffen til fengsel i 2 - to - år hvorav 10 - ti - måneder gjøres betinget med en prøvetid på 2 - to - år, jf. strl. §§ 52-54. Varetekt kommer til fradrag med 6 - seks - dager.
 2. Pakkeutstyr, vekt og kr 8.000 - åttetusen - inndras, jf. strl. §§ 34 og 35.»
 - (4) Domfelte anket til Hålogaland lagmannsrett over straffutmålingen. Lagmannsretten - som i medhold av straffeprosessloven § 332 første ledd første punktum var satt med tre fagdommere og fire meddommere - avsa 28. oktober 2008 dom med denne domsslutning:

«I tingrettens dom gjøres den endring at straffen fastsettes til fengsel i 1 - ett - år og 10 - ti - måneder, hvorav fullbyrdelsen av 10 - ti - måneder utsettes med en prøvetid på 2 - to - år. Til fradrag i straffen går 6 - seks - dager for utholdt varetekt. Straffeloven §§ 52-54, § 59, § 60 og § 62 er anvendt. Saksomkostninger ilegges ikke for lagmannsretten.»

- (5) Dommen er avsagt under dissens, idet tre av meddommerne stemte for at straffen skulle settes til samfunnsstraff i 420 timer med en gjennomføringstid på ett år og ti måneder.
- (6) Domfelte har anket til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen.
- (7) Saken har for Høyesterett vært behandlet sammen med sak 2009/122 (HR-2009-555-A).
- (8) Under henvisning til at domfelte er under en positiv rehabilitering, at hun tidlig under etterforskningen avgav en uforbeholden tilståelse, og at det nå er gått over to og et halvt år siden de straffbare handlingene fant sted, har forsvareren anført at det i stedet for fengsel bør idømmes samfunnsstraff. Påtalemyndigheten har anført at det av allmennpreventive grunner er utilrådelig å idømme samfunnsstraff, og at soning av fengselsstraff ikke vil virke ødeleggende for den pågående rehabilitering.
- (9) **Jeg er kommet til at anken bør tas til følge.**
- (10) A er dømt for å ha kjøpt to kvanta heroin i Oslo og transportert dem til Tromsø. Det ene kvantumet var på 15 gram og ble kjøpt 15. august 2006 for kr 18 000, mens det andre kvantumet var på 47,88 gram og ble kjøpt 9. september 2006 for kr 28 000. Stoffet ble kjøpt dels til eget bruk og dels for å kunne selges til finansiering av eget forbruk. I tillegg er A dømt for i perioden 15.-17. august 2006 å ha solgt til ikke navngitte personer i Tromsø noen gram heroin for til sammen kr 8 000, og for at hun 17. august 2006 ca. kl. 15.00 oppbevarte på kroppen og på bopel i Tromsø ca. 8,7 gram heroin, 6,68 gram hasjisj og til sammen 156 narkotiske tabletter av typen Flunipam, Vival, Alopam, Apodorm og Temgepic. Mens heroinkjøpene og transportene til Tromsø er rubrisert under straffeloven § 162 andre, jf. første ledd (grov narkotikaforbrytelse), er salget og oppbevaringen av narkotika i Tromsø rubrisert under § 162 første ledd.
- (11) Vilkårene for å idømme samfunnsstraff fremgår av straffeloven § 28a første og andre ledd, som bestemmer:
- «Samfunnsstraff kan idømmes i stedet for fengselsstraff når
- a) det ellers ikke ville ha blitt idømt strengere straff enn fengsel i 1 år,
- b) hensynet til straffens formål ikke taler mot en reaksjon i frihet, og
- c) lovbryteren samtykker og har bosted i Norge.
- Første ledd bokstav a kan fravikes når den straff som ellers ville ha blitt idømt, helt eller delvis ville ha vært betinget, og ellers når sterke grunner taler for at samfunnsstraff idømmes.»
- (12) Lagmannsretten har tatt utgangspunkt i at det alminnelige straffenivå for de forbrytelser som A er dømt for, ligger på fengsel i rundt to år og ni måneder, men at det ved straffutmålingen må gjøres et fradrag på henimot en tredel fordi domfelte tidlig under etterforskningen avgav en uforbeholden tilståelse, som i vesentlig grad har forenklet etterforskningen og saksbehandlingen for retten. Dette er jeg enig i. Ved straffutmålingen må det også tas hensyn til at saksbehandlingstiden - særlig tatt i betraktning av at det forelå en uforbeholden tilståelse - er blitt for lang. Alle analyseresultater av beslaglagt stoff forelå ved månedsskiftet mars/april 2007, og fra dette tidspunkt til begynnelsen av april 2008, da saken ble oversendt til tingretten til behandling som tilståelsessak, ble det ikke gjennomført annen etterforskning enn en undersøkelse av bevegelser på siktedes bankkonti og en privatforbruksberegning. Men selv om det blir gjort fradrag for tilståelsesrabatt og lang saksbehandlingstid, er det klart at de vilkår for samfunnsstraff som er fastsatt i § 28a første ledd bokstav a, ikke er oppfylt. Dersom samfunnsstraff skal idømmes, må det derfor være med hjemmel i § 28a andre ledd.
- (13) Det har i Høyesteretts praksis vært oppstilt som vilkår for å benytte samfunnsstraff ved domfellelse for grov narkotikaforbrytelse at det foreligger klare og sterke rehabiliteringshensyn

eller andre særlig tungtveiende grunner, se for eksempel Rt-2005-1312 avsnitt 21 og Rt-2007-950 avsnitt 13 med henvisninger til tidligere praksis. Selv om det ved endringen av § 28a i 2005 ble åpnet for noe mer bruk av samfunnsstraff enn tidligere, må det fortsatt være et vilkår for å anvende samfunnsstraff ved domfellelse for grov narkotikaforbrytelse at det foreligger klare og sterke rehabiliteringshensyn eller andre spesielle forhold, se Rt-2007-1244 avsnitt 12.

- (14) A er 34 år. Hun har tidligere ikke vært domfelt for grov narkotikaforbrytelse, men har flere ganger vært bøtelagt for mindre narkotikalovbrudd.
- (15) Domfelte har en datter på seks år. Datteren bor fast hos faren, men domfelte har utstrakt samvær med henne, slik at datteren bor tilnærmet like mye hos hver av foreldrene.
- (16) I lagmannsrettens dom er det opplyst at domfelte også har en multifunksjonshemmet sønn som barnevernet har omsorgen for. Han er imidlertid død etter at lagmannsrettens dom ble avsagt.
- (17) Etter det som er opplyst, begynte A med hasjissj da hun gikk på ungdomsskolen. Hun debuterte med heroin da hun var ca. 18 år, og det har siden vært hennes hovedrusmiddel. Med unntak av de periodene hun har vært gravid, har hun siden den gang brukt heroin mer eller mindre sammenhengende frem til hun høsten 2003 tok tak i sitt rusproblem. Fra høsten 2003 til januar 2007 har hun hatt behandlingsopphold ved flere institusjoner innenfor rusmiddelomsorgen, og hun har også hatt oppfølging etter at behandlingen ble avsluttet. Blant annet er hun etter eget ønske blitt rustestet to ganger per uke. Hun har opplyst at hun ikke har brukt narkotika siden august-september 2006.
- (18) I tillegg til at A har mottatt behandling for sitt rusproblem, har hun påbegynt yrkesrettet atferd. Denne startet høsten 2005. Fra januar 2008 har A fulgt et opplegg med 50 % skolegang og 50 % arbeid. Hun tar sikte på å utdanne seg til helsefagarbeider og arbeider nå som pleieassistent i en institusjon under omsorgstjenesten. Etter planen skal atferden være ferdig i oktober 2009.
- (19) Jeg er under noen tvil kommet til at det i dette tilfellet foreligger tilstrekkelig klare og sterke rehabiliteringshensyn til at det kan idømmes samfunnsstraff i stedet for fengsel. A har mens straffesaken har vært under behandling, gjennomgått en positiv utvikling og har nå ikke brukt narkotika på to og et halvt år. Hun er også i ferd med å gjennomføre en yrkesutdanning som gir henne et inntektsgrunnlag. Dersom hun skal dømmes til fengselsstraff, vil det kunne virke ødeleggende for hennes videre rehabilitering. Samfunnsstraff er en følbare reaksjon, og jeg kan ikke se at hensynet til straffens formål taler mot at det i et tilfelle som det foreliggende blir idømt samfunnsstraff i stedet for fengsel. Det har nå gått to og et halvt år siden de straffbare handlingene fant sted, og særlig kombinasjonen av rehabilitering og lang saksbehandlingstid medfører at det vil være uheldig om A nå skulle være nødt til å sone en fengselsstraff.
- (20) På samme måte som i Rt-2007-1244 finner jeg at samfunnsstraffen bør settes til 420 timer, som er det som maksimalt kan idømmes i samfunnsstraff, jf. straffeloven § 28a tredje ledd bokstav a. Gjennomføringstiden og den subsidiære fengselsstraff settes til ett år og seks måneder. Domfelte har i anledning saken sittet seks dager i varetekt. Til fradrag i den subsidiære fengselsstraff går derfor seks dager for varetektsfengsel, jf. straffeloven § 60.
- (21) Jeg stemmer for denne dom:
 I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til samfunnsstraff i 420 - firehundreogtjue - timer med en gjennomføringstid på 1 - ett - år og 6 - seks - måneder, jf. straffeloven § 28a. Den subsidiære fengselsstraff settes til 1 - ett - år og 6 - seks - måneder. Til fradrag i den subsidiære fengselsstraff går 6 - seks - dager for varetektsfengsel.
- (22) Dommer **Øie**: Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.

- (23) Dommer **Bårdsen**: Likeså.
- (24) Dommer **Indreberg**: Likeså.
- (25) Dommer **Gussgard**: Likeså.
- (26) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

dom:

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til samfunnsstraff i 420 - firehundreogtjue - timer med en gjennomføringstid på 1 - ett - år og 6 - seks - måneder, jf. straffeloven § 28a. Den subsidiære fengselsstraff settes til 1 - ett - år og 6 - seks - måneder. Til fradrag i den subsidiære fengselsstraff går 6 - seks - dager for varetektsfengsel.

Noregs Høgsterett - HR-2005-436-A - Rt-2005-314 rabatt 21% - HR-2005-436-A - Rt-2005-314

Instans	Noregs Høgsterett - Dom.
Dato	2005-03-17
Publisert	HR-2005-436-A - Rt-2005-314
Stikkord	Strafferett. Narkotika. Inndragning. Forsøk. Straffutmåling. Straffeloven § 162 første jf tredje ledd (tiltalte A). Straffeloven § 162 første jf annet ledd (tiltalte B).
Sammendrag	Saken gjaldt innførsel av heroin og kokain, jf straffeloven § 162. Etter å ha gitt strafferabatt på henholdsvis et og et halvt år for tilståelse, jf straffeloven § 59, og ni måneder for samarbeid med politiet, fastsatte Høyesterett straffen til fengsel i fire år og ni måneder. Selv om en personbil var brukt til transport av narkotikaen i Sverige, kunne den ikke inndras da den ikke var benyttet ved selve innførselen til Norge, jf straffeloven § 35. Uaktsomt forsøk på mottak av større mengder heroin for oppbevaring, ble ikke ansett som straffbart, jf straffeloven § 49.
Saksgang	Oslo tingrett - Borgarting lagmannsrett LB-2004-53819 - Høgsterett HR-2005-436-A, (sak nr. 2004/1749), straffesak, anke, og (sak nr. 2004/1754), straffesak, anke.
Parter	Sak nr. 2004/1749: A (advokat John Christian Elden) mot Den offentlege påtalemakta (førstestatsadvokat Trond Erik Schea). Sak nr. 2004/1754: B (advokat Gunnar K. Hagen) mot Den offentlege påtalemakta (førstestatsadvokat Trond Erik Schea).
Forfatter	Utgård, Oftedal Broch, Bruzelius, Støle, Justitiarius Schei.

-
- (1) Dommar **Utgård**: Saka gjeld i hovudsak straffutmåling for narkotikabrotsverk.
- (2) Ved tiltalevedtak utferda 14. juni 2004 av Oslo statsadvokatembete vart A og B sette under tiltale ved Oslo tingrett. Tingretten gav 17. august 2004 dom med slik domsslutning:
- «1. A, født 0.0.1971, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første og tredje ledd til fengsel i 6 - seks - år. Varetekt kommer til fradrag med 208 - tohundreogåtte - dager.
- I medhold av straffeloven § 35, jfr. 37 d inndras til fordel for statskassen en Daewo Espero personbil med tysk kjennetegn ****.
2. B, født 0.0.1983, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 først og tredje ledd, jf. § 49, til fengsel i 6 - seks - år. Varetekt kommer til fradrag med 209 - tohundreogni - dager.
3. Saksomkostninger idømmes ikke.»
- (3) Både A og B anka til Borgarting lagsmannsrett. Anken frå A gjaldt straffutmålinga og inndraginga, og anken frå B gjaldt bevisvurderinga under skuldspørsmålet. Lagmannsretten gav 8. november 2004 dom (LB-2004-53819) med slik domsslutning:
- «1. As anke over tingrettens dom forkastes.
- Til fradrag i straffen går 296 - tohundreognittiseks - dager for utholdt varetektsfengsel.

2. B, født 0.0.1983, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 annet ledd, jf første ledd, jf § 49 til en straff av fengsel i 3 - tre - år.

Til fradrag i straffen går 296 - tohundreogtittiseks - dager for utholdt varetektsfengsel.»

- (4) Begge dei domfelte har anka vidare til Høgsterett. Anken frå A gjeld straffutmålinga og inndraginga og frå B straffutmålinga.
- (5) *Eg skal starte med å gi eit kort riss av handlingane dei to er domfelte for.* Saka gjeld innførsel og forsøk på mottak for oppbevaringa av narkotika. Den eine av dei domfelte, A, reiste frå Tyskland med bil, sette denne frå seg i Göteborg og tok buss vidare. Han kom til Oslo bussterminal søndag 25. april 2004 klokka 15.45, og vart straks teken med til kontroll av tollvesenet. Det vart funne narkotika i skoa han hadde på seg, og også i eit par sko han hadde i ein bag. Han vedgjeikk straks at dette var heroin, og at det var 1100-1200 gram. Det viste seg å vere 1200 gram heroin, 196,6 gram kokain og 10,13 gram av ei blanding av heroin og kokain.
- (6) A gjekk med på å samarbeide med politiet. Han vart plassert på eit hotell i Oslo saman med politiet. Det var deretter gjennom fleire timar eit stort tal telefonsamtalar om henting. Eg rømmer at A av ei kontakt vart beden om å levere stoffet på eit gatekjøkken. A sa at han hadde vrika foten, og at henting måtte skje på hotellet. Klokka 23.15 kom den andre av dei domfelte, B, til hotellrommet for å hente, og han vart då straks pågripen. B forklara til politiet at han ikkje kjende til kva som var i bagen han skulle hente, og at han berre utførte ei venneteneste for nokon som venta på ein kaffibar.
- (7) A vart i tingretten, i samsvar med tiltalevedtaket og eiga tilståing, domfelt for innførsel av det omhandla kvantumet. Anken til lagmannsretten gjaldt straffutmålinga. Også B vart i tingretten domfelt i samsvar med tiltalevedtaket. I lagmannsretten svara derimot lagretten nei på spørsmålet om han hadde gjort seg skuldig i forsøk på mottak av eit svært stort kvantum narkotika, straffelova § 162 første ledd, jf. tredje ledd, jf. § 49. Han vart funnen skuldig i forsøk på mottak av eit stort kvantum, straffelova § 162 første ledd, jf. andre ledd, jf. § 49.
- (8) *Eg går over til ei nærare vurdering av ankane frå dei to, og startar med anken frå A.* Han har særleg gjort gjeldande at det ikkje er teke tilstrekkeleg omsyn til at heroinen hadde låg styrkegrad og til tilståinga og samarbeidet med politiet.
- (9) Ved straffutmålinga må utgangspunktet etter mitt syn takast i domfelte si rolle innanfor kjeda fram til sluttbrukar og i den objektive faregraden ved handlinga, jf. som døme Rt-2004-643 avsnitt 7. A har handla som kurer, med økonomisk vinning som mål. Han var i Oslo også helga før, og lagmannsretten har funne at dette var som ein del av planlegginga for seinare kurerverksemd.
- (10) Når det gjeld den objektive faregraden, er det i rettspraksis med utgangspunkt i avgjerda i Rt-1995-870 i aukande grad lagt vekt på innhaldet av rein narkotika i den aktuelle stoffmengda. Heroinen hadde ein styrkegrad på 16 prosent, som er godt under det som har vore rekna som «normalnivå». Styrkegraden er likevel slik at heroinen kan nyttast i sprøyter, noko som er bruksmåten med størst risiko mellom anna for overdosedødsfall. Eit kvantum på 1200 gram heroin med styrkegrad 16 prosent, gir 192 gram rein heroin. I tillegg kom 196,6 gram kokain med ein styrkegrad på 76 prosent, og eit mindre kvantum på 10,13 gram med blanding av heroin og kokain. Vurderinga av straffa må skje med utgangspunktet i heroinen, og kokainen må vurderast på linje med det som ville ha vore situasjonen om det i staden hadde vore ei ekstra mengde heroin med tilsvarende skadepotensiale.
- (11) Jamføring av straffenivået i ulike saker kan vere vanskeleg. Også omstende utanom sjølve saka kan verke inn, mellom anna i kva grad domfelte tidlegare har vore dømd for alvorleg

narkotikakriminalitet, jf. til dømes Rt-1995-870 og Rt-2004-643. Etter mitt syn er dommen i Rt-2000-828 den som gir mest rettleiing ved vurderinga av nivået i vår sak. Straffa for oppbevaring av eit kvantum på 1433 gram heroinblanding med ein styrkegrad på mellom 51 og 57 prosent vart der sett til fengsel i 8 år. Dommen innebar ei varsam nedjustering av straffenivået i saker om heroin av slike mengder.

- (12) Ei omrekning til rein heroin for dommen i Rt-2000-828 gir eit kvantum på godt over 700 gram. I vår sak er det tale om i underkant av 200 gram, med tillegg av kokain. For min del ser eg ingen grunn til å rekne om til brukardosar, som her i alle tilfelle må reknast likt ut frå talet på gram i og med at kvantumet både den gongen og no kan brukast både til injeksjon og til røyking. Saka frå 2000 gjaldt oppbevaring, medan det i vår sak er tale om innførsel, som blir vurdert strengare. Det er mange moment i ei slik straffutmåling, og det er på ingen måte tale om eit reknestykke over mengde reint stoff. Eg ser det likevel ikkje som tvilsamt at straffenivået i vår sak må liggje ein god del under nivået i Rt-2000-828, i hovudsak ut frå ei vurdering av mengda reint stoff, sjølv om innførsel må vurderast strengare enn oppbevaring. Straffenivået bør ut frå stoffmengde og styrkegrad og ut frå domfelte si rolle, så langt vurderast til å vere fengsel på 7 år, eller noko i underkant av det. Eg legg til at det ikkje er opplyst at A tidlegare er domfelt.
- (13) Eg går så over til å sjå på spørsmålet om tilståing. Dette spørsmålet må vurderast ut frå dei konkrete omstenda i saka. Gjennom kontroll avdekte tollvesenet at A hadde narkotika gøymd i skoa han hadde på seg, og dessutan i eit par sko som låg i ein bag. Under denne første kontrollen vart A spurt om kva han hadde med seg. Etter først å ha sagt at han ikkje var sikker på kva han hadde med seg i bagasjen, endra han forklaringa seinare under kontrollen. I tollvesenet sin rapport heiter det mellom anna at A forklara at han hadde fått skoa ferdig preparerte av ein «C». Om A si forklaring heiter det vidare i rapporten:
- «Ved overlevering av skoparene skal «C» ha sagt at pakkene inneholdt «black». På direkte spørsmål om det da var riktig å konkludere med at pakkene inneholdt heroin svarte mistenkte bekreftende.
- ...
- Mistenkte forklarte at narkotikaen skulle veie ca 1100-1200 gram netto.»
- (14) I tingrettsdommen heiter det at den tiltala
- «har innrømmet i retten at han visste at stoffet var i skoene og stoffet var «black» eller «brown» som er betegnelse for heroin og at kanskje noe var «white» som er betegnelse for kokain.»
- (15) Som det går fram av det eg har sagt, hadde tollvesenet avdekket narkotikaen, og det er såleis på det reine at forklaringa ikkje var med på å skaffe fram nærare opplysningar om akkurat kvantum og styrkegrad. Dette er likevel ikkje svært spesielt. Narkotikasaker blir ofte oppklara ved at det blir funne narkotika, ofte i tilknytning til personar. Det avgjerande spørsmålet vil gjelde subjektiv skuld. Tvil vil ikkje minst kunne reisast ved kva ein person kjende til med omsyn til plasseringa av narkotikaen, og også med omsyn til mengde, kvalitet og slag. Her vil ei tilståing vere viktig for bevisvurderinga.
- (16) Spørsmålet om tilståingsrabatt har også ei prosessøkonomisk side. Dersom ein sikta ikkje blir godskriven for tilståing, vil han ofte ikkje sjå nokon grunn til å tilstå. I så fall vil han i staden kunne satse på sjølv ein liten eller til og med ein reint teoretisk sjanse for å bli frifunnen.
- (17) Etter mitt syn har det også ei viss vekt ved vurderinga at ein person vedstår seg det han har gjort, og med det gir eit grunnlag både for ein reaksjon frå samfunnet og for at han kan kome vidare for eigen del.
- (18) Ut frå straffelova § 59 må det leggjast vekt på tilståinga. Eg meiner det her bør givast eit frådrag i straffa på eitt og eit halvt år.

- (19) Det neste spørsmål som eg skal gå inn på, er om A skal få frådrag i straffa for samarbeid med politiet ved avdekking av delar av omsetningskjeda. Også her vil eg først seie litt om dei faktiske omstenda. Politiet overtok saka om lag klokka 19.10, etter at A var plassert i eit hotellrom. Polititenestemennene spurte om A var villig til å samarbeide, og hadde med seg utstyr til opptak av telefonsamtalar som A eventuelt ville få på dei to mobiltelefonane han hadde. A opplyste at han skulle bli kontakta av ein oppdragsvar i Tyskland for vidare beskjed om kven som skulle ha narkotikaen. A ønskte ikkje at mottakaren skulle kome til hotellet fordi dette kunne avsløre hans eigen rolle. Politiet gjorde A kjend med at rolla hans ikkje kunne skjulast seinare. Vidare fortalte politiet at det er ei høgsterettsavgjerdom om at ein kurer som samarbeider med politiet skal få mildare straff. Seinare vart det presisert at det er retten som avgjer straffa og eventuelt frådrag ut frå opplysningane i saka.
- (20) Frå klokka 19.43 til klokka 23.16 vart det eit stor tal telefonsamtalar til og frå A, dels til og frå Tyskland og dels til og frå telefonar her i landet. Nokre av samtalane var på språk politietterforskarane ikkje forstod. Mottakaren ønskte at A skulle kome til ein stad i Oslo der dei kunne møtast. I samsvar med instruks frå politiet svara A at han hadde vrikka foten og at mottakaren derfor måtte kome til hotellet. Dette heldt A fast på i seinare telefonsamtalar. Etter at det var gitt forsikringar frå A om at det ikkje var nokon problem, kom B til hotellrommet, der han vart arrestert av politiet.
- (21) I tingrettsdommen er det uttala at tilvalte sitt samarbeid hadde vore «betydelig og nødvendig» for pågripinga av B. Lagmannsretten har lagt til grunn at A ikkje gav nærare opplysningar om tilhøvet, til dømes om atkjenning av røyster på opptaka frå telefonsamtalane, heller ikkje når det gjaldt B. A gav dessutan inga truverdig forklaring når det gjaldt besøket i Oslo helga før pågripinga, og lagmannsretten la til grunn at dette gjaldt planlegging av kureroppdraget.
- (22) Samarbeidet med politiet skjedde så seis søndag kveld, frå han vart teken med på hotellet og til B vart pågripen. Det var i seg sjølv eit viktig samarbeid. Utan dette kunne ikkje mottakaren i Noreg bli avdekt.
- (23) Slikt samarbeid må føre til ein reduksjon i straffa. Det er mange døme i praksis på at dette er gjort. Eg nøyer meg med å vise til Rt-1995-242 som gjeld eit sakstilhøve som i alle fall eit stykke på veg kan samanliknast med vårt. Ein slik reduksjon skal gi ein sikta grunn til å samarbeide med politiet med tanke på fullstendig oppklaring. Samstundes må reduksjonen vere så stor at ein sikta ser seg tent med å ta den risikoen samarbeid inneber.
- (24) A sitt samarbeid har gitt grunnlag for pågriping av ein mottakar. B kom frå X til Oslo ved dette høvet, og han hadde klart ei viktig rolle på mottakarsida, noko eg snart skal kome attende til. At han ikkje vart domfelt for meir enn ein del av kvantumet, kan ikkje endre kva A må godskrivast for. Det er nok så at A må ha visst meir om kven han mottok stoffet frå, enn det han har fortalt. Eg kan likevel ikkje sjå at det bør vere noko vilkår for straffereduksjon at heile kjeda blir avdekt.
- (25) I lys av dette meiner eg at straffa bør reduserast ytterligare, med ni månader eller noko i underkant av det. Ut frå ei samla vurdering bør straffa for A då setjast til fengsel i fire år og ni månader.
- (26) Det er opplyst at frådraget for varetekt no er 425 dagar.
- (27) Domfelte A har gjort gjeldande at det manglar heimel til inndraging av bilen han nytta til transporten frå Tyskland til Göteborg. For at det skal kunne skje inndraging må bilen ha vore brukt ved ei strafflagd handling, jf. straffelova § 35 andre ledd.
- (28) Som før nemnt brukte A bilen ved transporten av narkotikaen frå Tyskland til Göteborg. Der sette han att bilen og tok buss til Oslo.

- (29) Etter straffelova § 12 første ledd nr. 4 kan ei handling gjort i utlandet av ein utlending i visse tilfelle vere strafflagd etter norsk rett. Det er i første segna fastsett kva straffebod dette gjeld. Brot på straffelova § 162 går ikkje inn i denne opprekninga. Avgjerande blir då om A si handling i Sverige kan reknast å vere ein del av det han er domfelt for i Noreg. Eg kan ikkje sjå at dette er tilfellet. A er domfelt for innførsel, som går på kryssing av den norske grensa med stoffet. Det er nok så at transporten undervegs er nødvendig for å kome fram til Noreg, men det er likevel ikkje naturleg å sjå transport i andre land, eller eventuelt andre handlingar i utlandet, som strafflagt som ein del av det «norske» lovbrøtet. Eg går ikkje inn på den nærare avgrensinga av kva som kan straffast som innførsel, eller eventuelt forsøk på dette. Det er tilstrekkeleg å peike på at i Göteborg kunne A eller oppdragsgivaren ha bestemt seg til dømes for å selje narkotikaen der eller til å føre den vidare til eit anna land. Narkotikaen kunne også ha vorte beslaglagt av svensk politi. Eg kan vanskeleg sjå at dette ville vere ei sak under norsk straffelov, når gjerningspersonen verken var norsk statsborgar eller var heimehøyrande her, jf. straffelova § 12 første ledd nr. 3.
- (30) Ut frå det kan bilen ikkje seiast å vere «brukt» til ei handling som er strafflagd etter norsk rett, jf. straffelova § 35 andre ledd. Avgjerda om inndraging må då opphevast.
- (31) Eg skal så gå over til å sjå på straffutmålinga for domfelte B. Som før nemnt svara lagretten nei på spørsmålet om B var skuldig for brot på straffelova § 162 første ledd jf. tredje ledd som gjeld svært stor mengde narkotika. Lagretten svara så ja på eit tilleggsspørsmål om stor mengde, straffelova § 162 første ledd, jf. andre ledd. Om det vidare grunnlaget for straffutmålinga heiter det i retten sine straffutmålingsmerknader:
- «Når det gjelder B, må lagmannsretten først ta standpunkt til hvor stor mengde narkotika hans forsett omfatter innenfor rammen av straffeloven § 162 annet ledd, det vil si mellom ca 15 og 750 gram hva angår heroinen. Ved denne bevisvurdering legger retten til grunn det prinsipp for bevisbyrden som fremgår av Rt-1998-1945.
- Lagmannsretten vil først bemerke at Bs rolle i saken er noe uklar. Det er anført at han bare har vært transportør eller lokal kurer fra hotellet til en ukjent bakmann som skulle ha stoffet.
- Lagmannsretten er ikke enig i at Bs rolle har vært så beskjeden som anført. På den annen side er det ikke godtgjort at B selv skulle ha stoffet eller at han var en hovedmann. B må imidlertid ha fått noen informasjon om opplegget før han reiste fra X. Det antas at hovedmannen har villet sikre seg at B var en helt pålitelig transportør fra hotellet til mottaker. I hvor stor utstrekning bakmannens sonderinger har gitt B informasjon om det aktuelle kvantum, fremstår likevel som uklart. Ut fra de krav til bevis som stilles, er lagmannsretten henvist til i utgangspunktet å legge til grunn det for tiltalte gunstigste kvantum. Dette tilsier ca 15-20 fram heroin med en styrkegrad av 16%.»
- (32) Lagmannsretten tek korrekt utgangspunkt i at bevisvurderinga med omsyn til kvantum narkotika må ta utgangspunkt i det kvantumet som går inn under straffelova § 162 andre ledd, både den øvre og den nedre grensa. Det lagmannsretten vidare har sagt er ikkje heilt klart, men det må leggjast til grunn at lagmannsretten har funne bevist at forsettet berre har omfatta 15-20 gram.
- (33) Spørsmålet er så om det kan leggjast vekt på mengda narkotika ut over dette, som del av grunnlaget for straffutmålinga. Lagmannsretten har her to tilleggsmoment.
- (34) Det første går på at det er «all grunn til å se hen til at også andre forhold enn det som måtte være opplyst om kvantumet, har gjort det klart for B at man stod overfor en grov narkotikaforbrytelse som gjaldt mer enn noen få skjører heroin». Det blir så vist til omfattande bruk av telefon. Momentet er tillagt «vekt ved straffutmålingen i saken, jf. Rt-1994-766».
- (35) Dette elementet er problematisk. Lagmannsretten har - innanfor det nokså vide spennet som svara frå lagmannsretten opna for - kome til at forsettet omfatta 15-20 gram heroin. Mengda som A

hadde ført inn, var vesentleg større. I denne situasjonen var det den subjektive sida - forsettet - som avgrensa brotsverket, og ikkje den objektive. Eg har for min del vanskeleg for å sjå at det her kan byggjast opp eit straffverde knytt til eit større kvantum, når lagmannsretten først kom til at det forsettlege forsøket berre galdt eit kvantum på 15-20 gram. Dersom lagmannsretten meinte det var klart for B at det var tale om eit større kvantum, eventuelt at det var innvilgingforsett (dolus eventualis) for eit større kvantum, skulle det i tilfelle gitt seg utslag ved denne bevisvurderinga. Slik lagmannsretten elles har uttrykt seg, kan det vanskeleg leggjast til grunn meir enn at den har funne prova at B gjorde forsøk på å lene 15-20 gram heroin med styrke 16 prosent.

- (36) Det andre tilleggsmomentet hos lagmannsretten er at «Bs mangel på innsikt om kvantum, også kan sees som en bevisst uaktsomhet som kan tillegges vekt ved straffutmålingen, jf Rt-1991-600. ... Det B kritiseres for, er uaktsomhet med hensyn til kvantum i en sak om forsøk på en forsettlig forbrytelse.»
- (37) Aktlaust forsøk på mottak av narkotika for oppbevaring er ikkje strafflagt, jf. straffelova § 49 første ledd. Det kan då ikkje vere rett å drage dette inn i straffutmålinga.
- (38) Etter dette vil domfellinga gjelde 15-20 gram heroin med styrkegrad 16 prosent. Sjølv om fastlegginga av det nærare kvantume høyrer til bevisvurderinga under straffutmålinga, som Høgsterett kan prøve, har eg ikkje nok grunnlag reint faktisk for å overprøve det. Det har avgrensa vekt i straffutmålinga at det her berre var tale om ei forsøkshandling, i det B hadde gjort alt som skulle til for å gjennomføre handlinga. Som lagmannsretten legg eg til grunn at B hadde fått informasjon før han reiste frå X, og at han også hadde ei sentral rolle med tanke på mottaking av stoffet. Det må leggjast til grunn at B handla med vinningsmotiv.
- (39) Når det gjeld straffutmålinga, finn eg ei viss rettleiing i to dommar. I Rt-2000-1446 vart straffa sett til fengsel i 10 månader der ein mismisbrukar kjøpte 20 gram heroin av meir vanleg styrke. Og i Rt-2004-219 vart straffa sett til fengsel i 1 år og 8 månader for sal av 17,5 gram heroin av vanleg styrkegrad ut frå profittmotiv. Etter mitt syn vil ei passeleg straff for B vere fengsel i 14 månader.
- (40) B er overført til soning.
- (41) Eg røystar etter dette for slik dom:
Sak nr. 2004/1749 A - Den offentlege påtalemakta.
 I tingrettsdommen blir gjort slike endringar:
 1. Straffa blir sett til fengsel i 4 - fire - år og 9 - ni - månader.
 Frådraget for varetekt blir sett til 425 - firehundreogtjuefem - dagar.
 2. Kravet om inndraging av ein Daewo Espero personbil med tyske kjenneteikn **** blir ikkje teke til følgje.
Sak nr. 2004/1754 B - Den offentlege påtalemakta
 I lagmannsrettsdommen blir gjort den endringa at straffa blir sett til fengsel i 1 - eitt - år og 2 - to - månader.
- (42) Dommer **Oftedal Broch**: Jeg er i de vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (43) Dommer **Bruzelius**: Likeså.
- (44) Dommer **Støle**: Likeså.
- (45) Justitiarius **Schei**: Likeså.
- (46) Etter røystinga sa Høgsterett slik

dom:

Sak nr. 2004/1749 A - Den offentlege påtalemakta.

I tingrettsdommen blir gjort slike endringar:

1. *Straffa blir sett til fengsel i 4 - fire - år og 9 - ni - månader.*

Frådraget for varetekt blir sett til 425 - firehundreogtjuefem - dagar.

2. *Kravet om inndraging av ein Daewo Espero personbil med tyske kjenneteikn **** blir ikkje teke til følge.*

Sak nr. 2004/1754 B - Den offentlege påtalemakta

I lagmannsrettsdommen blir gjort den endringa at straffa blir sett til fengsel i 1 - eitt - år og 2 - to - månader.

Norges Høyesterett - HR-2011-928-A - Rt-2011-654

Instans	Norges Høyesterett - Dom.
Dato	2011-05-06
Publisert	HR-2011-928-A - Rt-2011-654
Stikkord	Straffeprosess. Strafferett. Narkotika. Domsgrunner. Straffutmåling. Straffeloven § 162 første, tredje og femte ledd, jf. straffeloven § 62 første ledd.
Sammendrag	Saken gjaldt om lagmannsrettens domsgrunner i en dom om narkotikaforbrytelser, innførsel av 8,8 kilo heroin, var tilstrekkelige. Høyesterett kom til at lagmannsretten hadde lagt riktig beviskrav til grunn for tiltaltes rolle i narkotikasaken og at den utmålte straffen var passende. Det var en saksbehandlingsfeil når det ikke fremgikk av lagmannsrettens dom hvilken skyldgrad som var lagt til grunn ved siktedes bistand utover kurerrollen, men denne feilen hadde ikke innvirkning på dommens innhold, jf. strpl. § 343 første ledd. Utmålt fengselstraff på ti år og seks måneder ble vurdert som passende også når man så bort fra den øvrige bistanden.
Saksgang	Oslo tingrett TC SLO-2009-204471 - Borgarting lagmannsrett LB-2010-106284 - Høyesterett HR-2011-928-A, (sak nr. 2011/216), straffesak, anke over dom.
Parter	A (advokat Øystein Storrvik) mot Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Jan Glent).
Forfatter	Webster, Skoghøy, Indreberg, Normann, Gjelstad.

Innholdsfortegnelse

Norges Høyesterett - HR-2011-928-A - Rt-2011-6541
Innholdsfortegnelse2

- (1) Dommer Webster: Saken gjelder spørsmål om lagmannsrettens domsgrunner i en straffedom for narkotikaforbrytelse er tilstrekkelige
- (2) Oslo tingrett avsa dom 25. mars 2010 med følgende domsslutning for så vidt gjelder A:
« A, født 0.0.1978, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første ledd jf tredje ledd første punktum jf femte ledd og straffeloven § 162 første ledd, alt sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd, til en straff av fengsel i 12 - tolv - år og 6 - seks - måneder. Varetekt kommer til fradrag med 327 - trehundreogtyvesyv - dager.»
- (3) A anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet til Borgarting lagmannsrett, som 3. desember 2010 avsa dom (LB-2010-106284) med følgende domsslutning for så vidt gjelder A:
« A, født 0.0.1978, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første ledd, jf. tredje ledd første punktum, jf. femte ledd, jf. straffeloven § 62 første ledd, til en straff av fengsel i 10 - ti - år og 6 - seks - måneder. I straffen fragår for utholdt varetekt 580 - femhundreogåtti - dager.»
- (4) A anket til Høyesterett over lagmannsrettens saksbehandling og straffutmåling. Høyesteretts ankeutvalg tillot 11. mars 2011 anken over saksbehandling fremmet til behandling i avdeling. For øvrig ble anken ikke tillatt fremmet.
- (5) **Jeg er kommet til at anken må forkastes.**
- (6) A innførte 7. mai 2009 8,85 kilo heroin fra Sverige til Norge. Han ble imidlertid skremt av det han trodde var en politibil og returnerte til Sverige med stoffet. Den 14. mai 2009 ble narkotikaen på nytt fraktet over grensen av blant annet A og brakt til et sted A bodde av og til. Underveis gjemte han narkotikaen i et skogområde noen timer. For dette forholdet ble A og tre andre satt under tiltale 28. desember 2009 for overtredelse av straffeloven § 162 første ledd jf. tredje ledd første punktum, jf. femte ledd for ulovlig å ha innført eller oppbevart et meget betydelig kvantum narkotika eller å ha medvirket til dette. I tillegg ble A og en av de andre satt under tiltale etter straffeloven § 162 første ledd for å ha oppbevart, eller medvirket til oppbevaring av, 13,3 gram amfetamin.
- (7) A har anført at det foreligger to feil ved lagmannsrettens domspremisser for så vidt gjelder straffutmålingen. Avsnittet i lagmannsrettens dom som de anførte feilene knytter seg til lyder:
A har først og fremst vært en kurer, det vil [si] stått for selve innføringen fra Sverige. Ved straffutmålingen må det imidlertid tas i betraktning at han også har fungert som en medhjelper for B i andre sammenhenger, blant annet som sjåfør til møter som B har hatt i forbindelse med innførselen og i forbindelse med overføring av penger. A har således hatt en vesentlig mer sentral rolle enn D. På den annen side har han hatt en klart underordnet rolle i forhold til B.
- (8) A anfører for det første at det ikke fremgår at et av straffutmålingsmomentene - det at A har fungert som medhjelper for den mer sentrale B - er tilstrekkelig bevist. Dernest anføres det at det ikke fremgår at han har handlet med forsett i forhold til dette momentet, og at det må lede til opphevelse av lagmannsrettens dom.
- (9) Jeg ser først på anførselen i tilknytning til beviskravet. Dette reiser to spørsmål, nemlig hvilket beviskrav som gjelder når rollen i en narkotikaforbrytelse har betydning som straffutmålingsmoment. Dernest blir spørsmålet om det fremgår av lagmannsrettens dom at As rolle var tilstrekkelig bevist.

- (10) Når det gjelder hvilket beviskrav som gjelder for straffutmålingsmomenter, er dette i alle fall et stykke på vei avklart i Rt-1998-1945. Der pekes det på at prinsippet om at rimelig tvil skal komme tiltalte til gode er et grunnleggende rettsikkerhetsideal som først og fremst skal sikre at ingen uskyldige blir dømt. Høyesterett kom imidlertid til at det må gjelde et strengt beviskrav også for hvilken mengde narkotika som var innført, selv om mengden bare hadde betydning som straffutmålingsmoment:
- «Når det gjelder spørsmålet om hvilke beviskrav som må stilles til omstendigheter som hører under straffespørsmålet, har de teoretikere som har uttalt seg, formulert seg noe forskjellig. Etter min oppfatning må beviskravet til kvantumet ved domfellelse for narkotikaforbrytelser i prinsippet være det samme i tilfeller hvor kvantumet bare har betydning ved straffutmålingen, som i tilfeller hvor kvantumet har betydning for hvilken straffebestemmelse handlingen skal subsumeres under.»
- (11) Avgjørelsen bygger på det synspunkt at på samme måte som man må ha en stor grad av sikkerhet for at den tiltalte har begått den straffbare handlingen for å kunne dømmes, bør man ha en stor grad av sikkerhet for at straffen ikke er strengere enn det den straffbare handlingen tilsier. Men dette utgangspunktet er ikke fulgt opp for alle straffutmålingsmomenter som har tilknytning til den straffbare handlingen. I Rt-2007-961, avsnitt 37, la flertallet til grunn at det ikke gjelder et slikt strengt beviskrav for styrkegraden på det narkotiske stoffet.
- (12) I vår sak er det ikke størrelsen på narkotikapartiet eller styrkegraden som er spørsmålet, men hvor klart det må være bevist hvilken rolle A hadde i narkotikaforbrytelsen. Det foreliggende spørsmålet er altså ikke direkte løst i tidligere høyesterettspraksis. Etter mitt syn er det grunn til å stille samme krav til bevis for hvilken rolle man har hatt i en narkotikasak som for størrelsen på narkotikapartiet.
- (13) Når det gjelder spørsmålet om beviskravet er oppfylt i dette tilfellet, fremgår det innledningsvis under lagmannsrettens bemerkninger at det saksforholdet som er fremstilt i dommen er funnet bevist utover enhver rimelig tvil. Dette må omfatte også beskrivelsen av As rolle. Jeg kan da ikke se at det er lagt feil beviskrav til grunn på dette punktet.
- (14) Jeg går så over til å se om det foreligger en saksbehandlingsfeil fordi det ikke fremgår hvordan lagmannsretten har vurdert As skyld i rollen som medhjelper for B i andre sammenhenger enn ved innførsel og oppbevaring av de 8,85 kiloene heroin.
- (15) A anfører at han ikke var klar over at han kjørte B til møter som omhandlet narkotika. Han trodde pengeoverføringene knyttet seg til begravelsen av Bs bror som nylig var død i Sverige. Han anfører altså at han ikke forsettlig har bistått ved Bs narkotikavirksomhet. Det er en saksbehandlingsfeil når man ikke kan se av lagmannsrettens dom hvilken skyldgrad som er lagt til grunn. Derfor, anføres det, har domsgrunnene mangler som hindrer overprøvingen av anken, og feilen må ubetinget tillegges virkning etter straffeprosessloven § 343 annet ledd nr. 8.
- (16) Når et forhold skal anvendes som straffutmålingsmoment, vil forholdets vekt variere blant annet med skyldgraden. Hvis A forsettlig bisto B i hans narkotikavirksomhet, vil han være mer å bebreide enn om han bare bidro uaktsomt. Den forsettlige bistanden vil derfor ha større vekt som straffutmålingsmoment enn den uaktsomme bistanden. Det fremgår ikke av lagmannsrettens dom hvilken skyldgrad A utviste da han fungerte «som en medhjelper for B i andre sammenhenger». Dette innebærer en saksbehandlingsfeil. Men feilen hindrer ikke prøving av anken, jf. straffeprosessloven § 343 annet ledd nr. 8, fordi Høyesterett har full kompetanse til å overprøve straffutmålingen. Konsekvensene av saksbehandlingsfeilen må vurderes etter straffeprosessloven § 343 første ledd og «kommer bare i betraktning når det antas at feilen kan ha innvirket på dommens innhold».
- (17) Etter mitt skjønn er den straffen lagmannsretten har utmålt passende, også om man ser bort fra den

medhjelperfunksjonen som er beskrevet i det omstridte avsnittet i lagmannsrettens dom. Det er den aktive kurerrollen ved innførselen og oppbevaringen av 8,85 kilo heroin som er det helt dominerende elementet ved straffutmålingen. I Rt-2002-640, som gjaldt innførsel av i underkant av 10 kilo heroin, ble straffen for en som ikke var hovedmann, men hvor rollen for øvrig ikke var helt avklart, satt til fengsel i 12 år. Da var straffen redusert fordi forholdet var blitt gammelt, og for å kompensere for ekstrabelastningene ved lang varetektstid. Etter min mening fremstår straff av fengsel i ti år og seks måneder som passende i vår sak. Feilen har dermed ikke hatt innvirkning på dommens innhold, jf. straffeprosessloven § 343 første ledd, og jeg har kommet til at lagmannsrettens dom må bli stående.

(18) Jeg stemmer for denne dom:

Anken forkastes.

(19) Dommer **Skoghøy**: Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.

(20) Dommer **Indreberg**: Likeså.

(21) Dommer **Normann**: Likeså.

(22) Dommer **Gjølstad**: Likeså.

(23) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

dom:

Anken forkastes.